

**COM ENS APROXIMEM ALS CLÀSSICS?
COMPARATIVA ENTRE L'ENFOCAMENT TEÒRIC
I EL PROJECTE MAGRANA**

**Treball de Final de Màster Universitari en Formació del
Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat,
Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes**

Especialitat en llengua i literatura catalana i castellana

Helena Ordeig González

Curs 2022-2023

Maria Àngels Verdaguer Pajerols

Vic, 2 de juny del 2023

Índex

RESUM	3
1. INTRODUCCIÓ	5
2. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	6
2.1. EL REPTE DE CERCAR UNA METODOLOGIA ADIENT: DUES PERSPECTIVES.....	6
2.2. L'ENSENYAMENT DE LA LITERATURA EN LA MODERNITAT LÍQUIDA.....	9
2.3. EL PROJECTE MAGRANA	11
3. METODOLOGIA DE LA RECERCA	14
3.1. METODOLOGIA GENERAL	14
3.2. PARTICIPANTS	15
3.3. EINES DE RECOLLIDA DE DADES	16
3.4. PROCÉS DE RECOLLIDA DE DADES	17
3.5. ANÀLISI DE DADES	18
4. RESULTATS DE L'ESTUDI.....	19
5. DISCUSSIÓ DELS RESULTATS	26
6. CONCLUSIONS.....	31
BIBLIOGRAFIA.....	35
ANNEXOS.....	36
ANNEX 1: TRANSCRIPCIÓ DE L'ENTREVISTA A SÍLVIA CABALLERIA	36
ANNEX 2: BUIDATGE I CLASSIFICACIÓ DE LES RESPOSTES DEL QÜESTIONARI.....	44

Resum

El present Treball de Fi de Màster es titula: “com ens aproximem als clàssics? Comparativa entre l'enfocament teòric i el *Projecte Magrana*”. Els objectius que es proposa són, en primer lloc, analitzar quina relació mantenen els alumnes de quart d'Educació Secundària Obligatòria amb l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura; en segon lloc, comparar les dues metodologies de treball següents: l'enfocament teòric i magistral amb una prova avaluativa al final, anomenat acadèmicista, i el Projecte Magrana i, finalment, valorar l'efectivitat de les dues metodologies, així com els seus punts forts i febles. El procés del treball s'ha vehiculat en dues parts: una primera part on s'ha optat per fer una recerca de l'estat de la qüestió de la pedagogia i de l'ensenyament de la literatura, i una segona part on es demana l'opinió a professionals de l'educació que han implementat noves metodologies, com és el cas del Projecte Magrana, impulsat des del Col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic. A més a més, un dels eixos centrals del present TFM té en compte l'opinió i l'experiència viscuda per part dels alumnes posant en pràctica aquesta metodologia. Les conclusions a les quals arriba el present estudi, en línies generals, passen per força per una reivindicació del Projecte Magrana, pels nombrosos beneficis que comporta en l'àmbit de desenvolupament de competències socials, personals, creatives i digitals, que proporcionen als alumnes i per a la possibilitat d'implementar el Disseny Universal d'Aprenentatge.

Paraules clau: ensenyament acadèmicista, Projecte Magrana, pedagogia de la literatura, competència personal, Disseny Universal d'Aprenentatge, gaudi literari, hàbit lector.

Summary

The present research is entitled: "How do we approach the classics? Comparison between the theoretical approach and the *Pomegranate Project*". The proposed objectives are, first of all, to analyse what relationship students in the fourth year of Secondary Education have with the teaching and learning of literature; secondly, to compare the following two work methodologies: the theoretical and masterly approach with an evaluative test at the end, called academic, and the Pomegranate Project and, finally, assess the effectiveness of the two methodologies, as well as their strengths and weaknesses. The work process has been carried out in two parts: a first part where it has been chosen to carry out research on the state of the issue of pedagogy and the teaching of literature, and a second part

where it is requested the opinion of education professionals who have implemented new methodologies, as is the case of the Pomegranate Project, promoted by Col·legi Sant Miquel dels Sants in Vic. In addition, one of the central axes of this TFM considers the opinion and experience lived by the students putting this methodology into practice. The conclusions reached by the present study, in general terms, are by force a vindication of the "Pomegranate Project", for the numerous benefits it brings in the field of development of social, personal, creative, and digital skills, which they provide to students and for the possibility of implementing the Universal Learning Design.

Key words: academic teaching, *Pomegranate Project*, literature pedagogy, personal competence, Universal Learning Design, literature enjoyment, reading habit.

1. Introducció

El meu Treball de Final de Màster, d'ara endavant abreviat com a TFM, es remunta a la proposta de la Universitat de “com introduir els autors clàssics catalans a l'educació secundària? Materials i propostes”. Tanmateix, aquesta proposta ha servit de base per a concretar, finalment, el tema d'aquest TFM, que se centra en un estudi que compara dues metodologies per aproximar la literatura als alumnes. La primera metodologia és la que es considera més aviat *tradicional*, entesa com una explicació teòrica, magistral i sistemàtica del llibre i l'autor a l'aula, i que compta amb una prova avaluativa, un examen, al final de la seqüència didàctica. La segona metodologia, en canvi, és un projecte molt concret anomenat “Projecte Magrana”, creat per les professores Sílvia Caballeria i Carme Codina del Col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic. El “Projecte Magrana” funciona a partir d'una metodologia que valora i potencia els talents i habilitats dels alumnes. La proposta didàctica es realitza a partir de la lectura de clàssics de la literatura catalana o universal i de la realització posterior de treballs de creació artística, literària o tecnològica, que es comparteixen a la xarxa.

La justificació del meu estudi prové de dues bandes. Primerament, perquè sovint se sent que la formació de grau dels professors de lletres no sol oferir propostes metodològiques per a ensenyar literatura i que són necessàries i reclamades per tots els docents que exerceixen aquesta professió. I, en segon lloc, per la meva experiència vital: tal com em va passar quan era estudiant de secundària, crec fermament que la relació que l'alumne desenvolupa amb la literatura depèn en gran part de com s'explica i de com es presenta, així com de les diverses metodologies que s'utilitzen. Penso, doncs, que si els docents es nodreixen de noves maneres d'ensenyar, per exemple, fent ús dels recursos digitals que tenen a l'abast actualment i, alhora, es preocupen per allò que pot fomentar l'interès de l'alumne per la literatura, es pot donar una nova visió respecte a l'ensenyament tradicional més aviat magistral i teòric i, en definitiva, a l'experimentació del gaudi de la literatura per part dels estudiants.

Així doncs, la intenció d'aquest treball és iniciar una petita recerca, tenint en compte les possibilitats que ofereix el TFM, que permeti arribar a unes conclusions sobre quines podrien ser les maneres òptimes de treballar un clàssic a l'aula i d'assolir de manera profunda i significativa els continguts pertinents.

Per a arribar a aquestes conclusions, es durà a terme una comparativa entre les dues metodologies prèviament esmentades: l'enfocament magistral i teòric amb una prova avaluativa final i l'anomenat "Projecte Magrana". Durant la investigació, es té la voluntat de poder donar resposta a les preguntes de recerca següents: Quina actitud mantenen els alumnes de 4t d'ESO amb la literatura? De què depèn aquesta actitud? Què aporta l'aplicació de la metodologia del "Projecte Magrana" respecte a l'ensenyament teòric i magistral que culmina amb un examen? Quina metodologia és més efectiva per a generar un aprenentatge profund? Quina metodologia agrada més als alumnes i per què?

Més concretament i relacionats amb les preguntes de recerca, els objectius que es volen aconseguir són els següents:

1. Analitzar quina relació mantenen els alumnes de quart d'Educació Secundària Obligatoria amb l'ensenyament i aprenentatge de la literatura.
2. Comparar les dues metodologies de treball: l'enfocament teòric i magistral amb un examen i el "Projecte Magrana".
3. Valorar l'efectivitat de les dues metodologies, així com els seus punts forts i febles.

2. Fonamentació teòrica

2.1. El repte de cercar una metodologia adient: dues perspectives

L'eix central del meu TFM es concreta a trobar una metodologia adequada i atractiva per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura. Una tasca, la pedagogia de la literatura, que compta amb una gran complexitat, i així ho advertien Bombini i Lomas (2009). Reyes (2013) anava més enllà de la qüestió: "a això em refereixo en parlar de pedagogia de la literatura: a aquesta experiència de lectura tan complexa que algú ens transmet i ens ensenya, i que consisteix a manllevar-nos altres vides per viure en un cos aliè" (p. 43).

Certament, davant de la complexitat que comporta, no existeix una solució única i universal per a l'ensenyament de la literatura i és precisament per aquest motiu que, de manera constant, sorgeixen projectes i noves propostes didàctiques que intenten donar-hi resposta. Especialment, aquestes metodologies les han d'idear els docents un cop es

troben a l'aula, ja que com expressa Nieto (2019), la formació dels graus dels professors de lletres no sol oferir propostes metodològiques i/o didàctiques per a ensenyar la literatura.

Nieto (2019) fa un recull de notes per a construir exitosament una metodologia adient i productiva per a l'ensenyament de la literatura. A més a més, prèviament, fa un repàs sobre l'estat de la qüestió al llarg de la història i intenta donar resposta al buit que existeix sobre les propostes metodològiques. A parer seu, aquesta mancança, que ell anomena *abstencionisme metodològic*, es deu al fet que sovint es justifica amb la idea que no es poden oferir receptes ni models, ja que anul·len la creativitat docent. Així doncs, es podria afirmar que hi ha una certa resistència a la formulació de models didàctics en la literatura. El mateix Nieto (2019) citant Even-Zohar (1999) fa notar aquesta qüestió:

El concepto mismo de *modelo* ha sido evitado desde el Romanticismo porque, en todos los niveles de la cultura, se pretende favorecer la idea de la libertad de las acciones individuales, que no estarían condicionadas por ningún tipo de imperativo [...] (1999, p. 36).

Nieto (2019), davant d'aquesta situació, doncs, manifesta la necessitat de democratitzar un sistema d'accions que puguin ser considerades com un repertori, "una caja de herramientas de hábitos, habilidades y estilos a partir de los cuales la gente construye estrategias de acción" (Even-Zohar, 2008, p. 219).

A l'hora de determinar una metodologia per a l'ensenyament i aprenentatge de la literatura és indestriable tenir en compte la relació ambivalent que existeix entre la literatura i la concepció sobre la lectura literària a l'escola. Reyes (2019) reconeix dues posicions clarament diferenciades i antinòmiques: l'academicista i la desescolaritzadora. Segons la perspectiva academicista, l'error de l'ensenyament de la literatura consisteix a ubicar en l'espai escolar aquella modalitat que no li correspon, és a dir, la lectura lliure o espontània.

Els academicistes busquen eliminar la lectura lliure, perquè la lectura a l'aula s'ha de dedicar exclusivament al servei d'un aprenentatge sistemàtic de continguts literaris com procediments formals, avaluacions ideològiques, conceptes d'història literària, etc. En canvi, la perspectiva desescolaritzadora sosté que les característiques pròpies de la

pràctica social de la lectura (és a dir, que es duen a terme fora de l'horari escolar) contradiuen les característiques pròpies de la lectura escolar. Així doncs, per resoldre aquesta contradicció, seria necessari que la pràctica escolar de la lectura s'assemblés al màxim a la pràctica social, amb la voluntat d'establir un contínuum entre l'escola i la llar a partir de la creació d'un clima lector. Per aconseguir tots aquests aspectes, Lerner (2001) reivindica la metodologia dels projectes institucionals, dispositius que permetrien instal·lar a l'escola un clima lector.

El que segons sembla una sèrie de problemàtiques sense solució, segons Reyes (2019) podria començar a resoldre's si tant les maneres de llegir, com els objectes de lectura es pensessin en termes d'un polisistema semiòtic. En efecte, les diverses pràctiques de lectura i d'ensenyament i aprenentatge de la literatura han de constituir "un sistema múltiple, un sistema de varios sistemas con intersecciones y superposiciones mutuas, que usa diferentes opciones concurrentes pero que funciona como un único todo estructurado, cuyos miembros son interdependientes" (Even-Zohar, 1979, p. 290). En aquest sentit, ni els subjectes abandonen la seva subjectivitat extraescolar a l'hora de llegir a l'escola, ni els alumnes abandonen tot el que s'ha ensenyat a l'escola: les pràctiques de lectura travessen els alumnes desafiant l'especificitat institucional i la continuïtat holística del clima lector. Davant d'aquestes dues visions contraposades, certament no és difícil endevinar que la literatura no es pot reduir simplement a fins específicament literaris. Colomer (2005) adverteix que:

Los enlaces [de una obra literaria] pueden producirse [...] en muchas direcciones a causa de la riqueza de elementos culturales que forman parte inseparable de la dimensión literaria: los conocimientos sociales, filosóficos, éticos, históricos o artísticos que se hallan en este tipo de obras y que han permitido, incluso, que algunos autores postulen la inclusión de la enseñanza de la literatura en el interior de una hipotética área "cultural" del currículo escolar. (Colomer, 2005, p. 217).

En aquesta heterogeneïtat de continguts i àrees, Colomer (2005) estableix la necessitat de dividir metafòricament l'ensenyament de la literatura en tres aules de lectura literària: una aula d'estudi, una aula d'invenció i una aula de transferència. Cal la unió d'aquestes tres realitats en una de sola, ja que planificar una modalitat d'ensenyament de la literatura basat només en l'anàlisi dels textos d'acord amb un programa i en funció del currículum, invisibilitza una part important del saber literari, relacionat amb la construcció de la

subjectivitat i la intersubjectivitat a partir de la lectura i també de l'àmbit lúdic. En canvi, tornant a Reyes (2019), pensar una modalitat d'ensenyament basada només en propostes lúdiques comporta que la densitat del saber literari es dilueixi.

2.2. L'ensenyament de la literatura en la modernitat líquida

És evident que les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) han alterat substancialment les regles de joc en molts camps prou diversos entre ells, des de l'economia fins a les comunicacions, i especialment en l'ensenyament. La societat s'ha transformat de manera vertiginosa en un escenari multimèdia i multiplataforma i, a l'hora de planificar noves metodologies o fer una anàlisi crítica sobre les que ja existeixen, convé tenir molt present tots els reptes de l'actualitat, així com el nou perfil dels alumnes que són a les aules. Vivim en una modernitat líquida (Bauman, 2011), entesa com una metàfora que s'associa a conceptes com allò que flueix, que canvia, que és flexible i s'adapta constantment.

Tal com noten Caballeria i Codina (2018), els alumnes d'avui són futurs nòmades del coneixement. Actualment, la quantitat d'informació a la qual pot accedir un alumne ha augmentat exponencialment si disposa d'un ordinador connectat a Internet. Internet és un guany qualitatiu pel que fa a la quantitat d'informació a l'abast, però també quant als recursos pedagògics disponibles. En parlar de nous recursos, la principal aportació que fan el que sovint s'anomena noves tecnologies és permetre mostrar i manipular la literatura, els seus textos i contextos, d'una forma no lineal, més complexa i relacionada.

Així doncs, a l'hora de dur a terme un plantejament sobre la metodologia adient per a ensenyar la literatura, és innegable que cal ser conscients del context actual. I, precisament, un dels factors més determinants en aquest disseny de metodologies són els alumnes. Caballeria i Codina (2018) defineixen els alumnes d'avui com a ciutadans multidisciplinaris amb el pensament adaptable, amb intel·ligència social i emocional, col·laboratius i connectats permanentment a les xarxes. Prensky (2001 i 2004) enumera una sèrie de característiques que solen compartir els nadius tecnològics actuals: se senten còmodes amb els documents hipertextuals i multimodals, practiquen la multitasca o el processament paral·lel, estan acostumats a l'intercanvi ràpid, als textos breus i a les respostes immediates, però, en canvi, són impacients amb els escrits llargs i les reaccions

dilatades. Daniel Cassany (2011) nota també que els alumnes actuals estan acostumats a aprendre de manera informal o fins i tot jugant, sense esforçar-s'hi i divertint-se. A més, posa èmfasi en la qüestió que aquestes petites diferències aparents no tan sols descriuen noves maneres de llegir i escriure, sinó també modes diversos d'accedir, usar, construir i aconseguir el coneixement.

De fet, molts estudis sobre els alumnes poc lectors (lectors dèbils o amb dificultats, *struggling readers* en anglès), segons Aliagas (2011) apunten ja aquesta qüestió i mostren que els joves que tenen dificultats a l'escola com el desinterès per llegir llibres o desmotivació pels continguts, de vegades mantenen una vida lletrada i satisfactòria fora de l'escola, a la xarxa i fora de la xarxa, en contextos vernacles. En vista d'aquest fet, Cassany (2011) fa menció dels anomenats EPA, els entorns personals d'aprenentatge. Els EPA se centren en cada aprenent i sorgeixen de manera espontània i natural del subjecte, contràriament a la plataforma acadèmica, que és una decisió de les autoritats educatives i que s'imposa de dalt a baix i és igual per a tots. Els EPA són espais dinàmics i flexibles en tot moment i esborren la frontera entre l'aula i l'oci o entre l'aprenentatge formal i l'informal. A més, qualsevol persona pot desenvolupar el seu EPA, si té una bona actitud i voluntat d'aprendre a la xarxa. La menció dels EPA de Cassany (2011) es pot relacionar amb la idea que introdueixen Caballeria i Codina (2018) quan afirmen que els alumnes actuals són ciutadans que es mouen en una societat volàtil i canviant on l'aprenentatge surt d'una zona restrictiva per a esdevenir present en qualsevol espai i en qualsevol moment.

Davant de tots aquests reptes, és evident que el nou caràcter dels alumnes obliga els docents a replantejar la metodologia per a ensenyar: l'escola no pot quedar al marge d'aquest entorn canviant. Cassany (2011) ja anticipa que a l'escola s'esperen canvis importants i a manera de síntesi assegura:

No té sentit quantificar l'educació com a hores de classe o com a hores d'ensenyament presencial, si l'aprenent aprèn fora de l'horari escolar i de les parets del centre. Són obsolets els llibres de text monològics, monomodals i expositius, en paper, en PDF o allotjats en un web d'una editorial. Caldrà revisar els currículums tancats i centrats en continguts locals, les classes magistrals i els exercicis de memorització. La recerca bàsica ha d'explorar aquestes noves maneres de llegir i escriure (p. 187-188).

Caballeria i Codina (2018) afirmen que el canvi de paradigma actual no té marxa enrere, però que, tanmateix, es pot equilibrar i treure'n profit: "Equilibrar, tot cercant espais de silenci i reflexió en aquest món sorollós d'excés d'informació, ha d'ésser possible". (p. 392).

2.3. El Projecte Magrana

El Projecte Magrana neix com una resposta als reptes de cercar una metodologia adient que pugui adaptar-se a l'entorn escolar canviant que s'ha concretat en l'apartat anterior. Caballeria i Codina (2018) justifiquen la seva creació com a una necessitat per equilibrar: "la velocitat i l'eficàcia que es pretén avui a l'hora d'accedir a la informació i a connectar-nos amb el món semblen incompatibles amb la paciència, la reflexió i la perseverança, necessàries en un procés d'aprenentatge maduratiu" (p. 392). Així doncs, en la mesura que sigui possible, cal treure profit d'aquest nou món sorollós i aprofitar les oportunitats que brinda aquest nou context per a connectar amb els objectius d'aprenentatge que es preveuen. També convé notar que el Projecte Magrana és fruit de molts anys d'assaigs i treballs de noves metodologies i tecnologies a les aules, però que en la darrerria dels temps, s'ha vinculat més aviat amb la literatura híbrida i el transmèdia.

La clau del Projecte Magrana (i de tots els esdeveniments en l'àmbit educatiu) és saber generar curiositat. El seu gran repte és aconseguir que la lectura literària sigui per als estudiants alguna cosa més que un text lent, avorrit i que moltes vegades acaben sense entendre, només memoritzant uns arguments per a superar un examen. La premissa del Projecte Magrana és, doncs, afegir un nou pas en l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura: la seducció de la història, del món descrit, d'uns personatges que senten o pensen amb sentiments o pensaments universals, amb els quals ells puguin apropar-se o identificar-se (Caballeria i Codina, 2018). La fórmula *màgica*, doncs, és saber seduir amb la història i generar curiositat a través d'uns reptes que portin a cercar o investigar en plataformes diferents, que desvetllin el seu esperit crític i que permetin als alumnes explorar els espais limítrofs entre àmbits del coneixement com les humanitats i la tecnologia.

Tal com s'ha esmentat anteriorment, el Projecte Magrana es vehicula a partir de la literatura híbrida i el transmèdia. La literatura híbrida mostra que en l'escriptura

contemporània, des del segle XIX, usa noves estratègies de creació i realització de projectes en què el text literari s'enriqueix i s'hibrida amb les arts de la imatge (Bricco, 2015). En canvi, el transmèdia es defineix com una forma narrativa que s'expandeix a través de diferents llenguatges (verbal, audiovisual), diferents mitjans (cinema, videojocs, teatre, dansa...) i diferents plataformes (Scolari, 2013). En definitiva, sintetitzat per Caballeria i Codina (2018):

La hibridació i la producció de transmèdia són dos conceptes que es dilueixen i es complementen, coincideixen en el moment que es parla de combinar llenguatges, mitjans o plataformes. Ambdues esdevenen estratègies que s'ajusten a la manera de viure dels joves adolescents i cal aprofitar-les en els nous processos d'aprenentatge. (p. 393).

El Projecte Magrana, a més, neix en un marc molt concret, al Col·legi Sant Miquel dels Sants de la ciutat de Vic, que imparteix les etapes d'educació infantil, primària, secundària i batxillerat. El Col·legi Sant Miquel dels Sants, a més, forma part de la Fundació Privada Tr@ms, creada el 2001, que aplega vint-i-set escoles innovadores, que impulsen la qualitat educativa a les aules, sobretot a través de les noves metodologies, l'ús de les tecnologies i la col·laboració en xarxa de les escoles que en formen part. Tal com noten Caballeria i Codina (2018), "La relació amb Tr@ms ha permès al centre ampliar mirades i compartir experiències i coneixements entre les diferents comunitats educatives" (p. 393). Dins aquest marc educatiu, el Col·legi Sant Miquel dels Sants desplega el pla estratègic educatiu amb relació a la qualitat, a les humanitats i al Pla lector de Centre, que inclou un cànon literari d'aquelles obres que es consideren imprescindibles com a part del bagatge cultural dels alumnes: clàssics grecs, llatins, catalans, castellans i universals, en versions adaptades.

Tot això, sumat a la voluntat de renovació pedagògica, va portar Sílvia Caballeria i Carme Codina a plantejar les lectures com a projectes personalitzats, treballats de manera intensiva i continuada. D'aquí prové el nom del projecte, que s'explica metafòricament amb la magrana, una fruita formada per diferents llavors que componen un tot: les llavors són els productes finals, la suma de tots els treballs que donen sentit a un concepte o contingut, la fruita. (Caballeria i Codina, 2018).

Aquests fruits de la gran *magrana* o projectes personalitzats, no s'entenen sense conèixer el plantejament del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA), un conjunt de

principis per al desenvolupament curricular que afavoreixen la igualtat d'oportunitats a tots els estudiants per aprendre. El DUA proposa atendre la diversitat de l'alumnat i, des d'un bon principi, crear dissenys flexibles per a tots els alumnes. Es funda a partir de tres xarxes: la xarxa afectiva, que vol respondre la pregunta "per què aprenem?" i que presenta estratègies per fomentar l'interès i la motivació per l'aprenentatge; la xarxa de reconeixement, que respon a la pregunta "què aprenem?", i que vol formar alumnes informats i amb recursos; i, finalment, la xarxa estratègica, que respon a "com aprenem?" i que es funda amb l'acció i l'expressió, amb la voluntat de formar alumnes amb estratègies per assolir els objectius. Treballar amb el DUA ofereix una multiplicitat d'opcions per tal que els alumnes puguin trobar la seva pròpia via d'aprenentatge.

Tanmateix, el Projecte Magrana no només es forma a partir de l'anomenat treball en projectes, sinó que es vehicula sense caure en l'error d'oblidar els continguts propis del nivell epistèmic de la lectura que configuren la matèria de llengua i literatura catalana, de manera que tot aquest procés també requereix una lectura reflexiva, lenta i comentada a l'aula, així com la relectura o revisió de fragments de l'obra, combinada amb espais de discussió, de mirada crítica i de treball creatiu i col·laboratiu (Caballeria i Codina, 2018).

Així doncs, la metodologia didàctica segueix un esquema que parteix d'una lectura associada al cànon literari i de l'oferta de diferents propostes de treball, algunes de les quals estan directament relacionades amb la literatura híbrida i transmèdia. Aquestes propostes es registren en un full de ruta i se'n fa un seguiment personalitzat a l'aula a través d'un dietari de treball compartit amb el professor. El procés culmina amb la presentació i la projecció pública a la xarxa del treball dels alumnes. Fins a l'actualitat, aquests són alguns dels exemples d'autors i obres literàries que fins ara han format part del Projecte Magrana: *StMalinfern*, en el curs de 4t d'ESO, durant l'any 2014-2015, que consistia a llegir una adaptació en prosa de l'*Infern* de Dante Alighieri; *BrossAlicia*, en el curs de 1r de Batxillerat, durant els cursos dels anys 2014-2016, que consistia a una lectura comparada entre poemes de Joan Brossa i *Alicia al País de les Meravelles*; *stMdeSomni*, durant el curs de 4t d'ESO del 2016-2018, que es vinculava amb l'obra de *Somni d'una nit d'estiu* de William Shakespeare.

Com tot projecte i situació d'aprenentatge, el Projecte Magrana és crític amb si mateix i en les evidències d'aprenentatge, que es concreten en produccions finals, que s'agrupen

en quatre categories creatives: artística-literària, audiovisual, tecnològica-digital i treball en xarxa. A més a més, a aquestes, se'ls pot afegir un grup de treballs relacionats amb la globalització i la diversitat de l'alumnat. Alguns dels exemples sobre aquestes produccions finals podrien ser la recitació de textos poètics, la poesia dibuixada, la composició original musical, de dansa i de cant, la creació de bibliotràilers, bits de literatura i reportatges transmèdia, els treballs amb ludificació, realitat augmentada, geolocalització i holografia, etc. El resultat de tot el Projecte Magrana, així com el lloc web que recull els diferents blogs i les evidències d'aprenentatge es troben a <https://silviacaballeria.wixsite.com/magrana>.

En definitiva, el Projecte Magrana és una metodologia que busca una via atractiva per acostar els clàssics de la literatura als estudiants de les aules de secundària, per tal que s'endinsin en la força de les històries i el coneixement que contenen les grans obres literàries. A manera de síntesi:

La lectura en veu alta, el comentari a l'aula i l'elecció d'un treball adequat als interessos i habilitats dels estudiants els porta a crear projectes de diversos àmbits creatius. En aquest procés intervenen models pedagògics que estan canviant l'ensenyament tradicional els quals, units als conceptes d'hibridació i transmèdia, són la clau de l'èxit del Projecte Magrana. (p. 398).

3. Metodologia de la recerca

3.1. Metodologia general

El present TFM es fonamenta en una metodologia mixta: la qualitativa i la quantitativa. Majoritàriament, però, destaca la metodologia qualitativa, una investigació empírica en què les dades no adopten una forma numèrica (Punch, 2005). És pertinent d'utilitzar la metodologia qualitativa, perquè se centra en l'estudi d'una realitat subjectiva, és a dir, l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura en una aula de 4t d'ESO. Aquesta metodologia assumeix la realitat de manera dinàmica, i això és precisament el que succeeix constantment en l'estudi de la didàctica i en el dia a dia a l'aula: primer es planifica, després s'actua i s'observa i, posteriorment, es reflexiona fins a repetir aquest procés dinàmicament les vegades que siguin necessàries per arribar a una conclusió o a

una metodologia adient, l'estudi del present TFM. Dins de totes les eines que formen part de la metodologia qualitativa, doncs, l'escollida per aquesta recerca és l'entrevista.

D'altra banda, en aquest TFM també es requereix l'ús de la metodologia quantitativa, per la utilització de l'eina dels qüestionaris. Tanmateix, tal com avancen Blaxter, Hughes i Tighi (2008):

El uso de cuestionarios como técnica de investigación puede considerarse una estrategia cuantitativa [...]. En la práctica, sin embargo, las cosas son más complicadas y, así, las entrevistas se pueden estructurar y analizar de forma cuantitativa [...]. Similarmente, las encuestas pueden permitir las respuestas abiertas y llevar al estudio en profundidad de casos individuales. (p. 78).

3.2. Participants

El lloc on s'han recollit les dades és el Col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic, centre on vaig dur a terme les meves pràctiques. Fundat l'any 1862, és una escola que imparteix les etapes d'educació infantil, primària, secundària i batxillerat, totes concertades amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. S'escolaritzen tres línies per nivell que sumen un total de 1.200 alumnes. El Col·legi Sant Miquel dels Sants, a més a més, tal com s'ha esmentat prèviament, forma part de la Fundació Privada Tr@ms, que té l'objectiu de fomentar la qualitat educativa a les aules a partir de la utilització de noves metodologies.

També, i tal com s'ha dit més amunt, el meu TFM utilitza dues eines per a la recollida de dades. La primera d'aquestes eines és l'entrevista, a partir de la metodologia qualitativa. L'entrevistada en aquest cas és Sílvia Caballeria, la meva mentora de pràctiques i professora de llengua i literatura a ESO i a Batxillerat. Sílvia Caballeria ha estat coordinadora pedagògica de l'escola i TAC. Actualment, és Cap d'Innovació de la Fundació Tr@ms. Ha obtingut, juntament amb Carme Codina, els premis Baldiri Reixac de proposta didàctica el 2005 i el 2010, i el premi TIC de la FECC el 2016. Ha presentat, juntament amb Carme Codina, comunicacions al *Encuentro Internacional de Haiku de Buenos Aires* (2006), a la *Jornada de l'Any Maragall* (2011), al Seminari *Deportació, extermini i holocaust. El seu tractament a l'Educació* (2011) i al *Col·loqui de l'AILLC* (Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes) a Bucarest amb la comunicació "Hibridació i Transmèdia a l'ensenyament de la literatura a l'educació

secundària i batxillerat” (2018). A més a més, juntament amb Carme Codina, és la principal promotora del Projecte Magrana, que és l'eix central d'aquest TFM.

La segona eina de recollida és el qüestionari. En aquest cas, s'han enquestat un total de trenta-vuit alumnes de quart d'ESO, és a dir, la meitat dels alumnes de la línia de quart de secundària. Els escollits són alumnes de Sílvia Caballeria i estan familiaritzats amb ambdues metodologies que s'estudien en el present treball: el Projecte Magrana i l'ensenyament tradicional academicista que han pogut veure i viure en la seva trajectòria escolar i acadèmica. Dins dels trenta-vuit enquestats hi ha diversitat de sexes i la seva edat se situa entre els quinze i setze anys. El perfil d'aquests alumnes és heterogeni i no són de cap modalitat en concret, sinó que es troben barrejats en grup instrumentals. Per tant, entre tots els enquestats, hi ha alumnes que són de la modalitat humanística, d'altres social i, i fins i tot, de la modalitat tecnològica. Dins d'aquests tres itineraris, convé mencionar l'existència d'un quart grup que és el professional, format per estudiants que després de cursar 4t de secundària han decidit continuar els seus estudis en la formació professional, en comptes de fer batxillerat. L'existència d'aquest subgrup és rellevant, ja que són els alumnes que sovint mostren més dificultat a l'hora de seguir les classes de llengua i literatura catalana, ja sigui per manca d'interès o d'habilitats per a la comprensió i elaboració de textos o per les necessitats educatives especials que presenten.

3.3. Eines de recollida de dades

Pel que fa a les tècniques de la metodologia qualitativa, primerament s'ha utilitzat l'eina de l'entrevista al professorat, concretament, a la meva tutora de pràctiques, Sílvia Caballeria, que és professora de Llengua i Literatura Catalana, Castellana i de Literatura Universal. L'entrevista tenia l'objectiu d'obtenir respostes sobre quines maneres són les idònies per a ensenyar literatura, així com quins són els plantejaments més innovadors (projectes, eines digitals, noves metodologies...) que fan servir a l'escola pel que fa a la didàctica de la literatura, i, finalment, efectuar altres preguntes relacionades amb la recepció per part de l'alumnat de l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura a secundària, a més a més d'estar atent al seu gran recorregut i experiència en el camp de la docència.

El disseny de l'entrevista es va dur a terme mitjançant el guiatge i les indicacions que proposa Hernández-Sampieri (2014) i convé dir que va ser una entrevista semiestructurada, és a dir, que partia d'un guió, però era flexible i que era inicial. Concretament, l'entrevista es va dur a terme durant l'inici del Treball de Fi de Màster, de manera que va actuar com una presa de contacte per detectar els temes claus de la recerca i per a entendre el context i el marc educatiu del centre i del Projecte Magrana. Es pot consultar la transcripció de l'entrevista en l'annex 1, al final d'aquest Treball de Fi de Màster.

Quant a les tècniques de la metodologia quantitativa, el present treball es vehicula a partir de l'ús del qüestionari. L'objectiu és obtenir dades concretes sobre l'actitud que mantenen els estudiants de 4t de Secundària amb l'ensenyament de la literatura en general, amb quin mètode o metodologia se senten més còmodes treballant –academicista tradicional o el Projecte Magrana–, amb quin senten que l'aprenentatge és més profund, amb quin gaudeixen més, etc.

Els destinataris del qüestionari són els estudiants de 4t d'ESO del centre de pràctiques, el Col·legi Sant Miquel dels Sants, que durant el curs lectiu han utilitzat les dues metodologies de treball: *Les aventures d'Ulisses*, el clàssic de *L'Odissea* adaptat, a partir de la metodologia del Projecte Magrana i, en canvi, recentment, han analitzat i treballat a l'aula l'obra *Terra baixa* d'Àngel Guimerà, tradicionalment, sense fer cap projecte. Així doncs, el qüestionari demana una valoració sobre en quina metodologia han après més, quina els ha anat millor i per què, i altres suggeriments que puguin fer, per tal d'arribar a unes conclusions concretes sobre què aporta cada metodologia de treball. El qüestionari i les respostes dels estudiants es poden consultar a l'annex 2 al final del treball.

3.4. Procés de recollida de dades

La primera eina de recollida de dades va ser l'entrevista. Es va dur a terme el vint-i-set de febrer a les vuit hores i mitja del matí al Col·legi Sant Miquel dels Sants. Abans d'iniciar l'entrevista es va signar l'autorització d'enregistrament i es van explicar les instruccions pertinents i, seguidament, es va començar l'entrevista, que va durar aproximadament dinou minuts i quaranta-set segons. L'entrevista es va enregistrar auditivament des del suport de l'ordinador de l'entrevistadora. Dins en el marc de

recollida de dades, durant els següents dies es va dur a terme la transcripció de l'entrevista, que es pot consultar a l'annex 1 del treball.

Pel que fa a la segona eina, el qüestionari als alumnes, la recollida de dades es va dur a terme el divendres vint-i-quatre de març al Col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic, en el marc de l'hora de l'assignatura de Llengua i Literatura catalana de 4t d'ESO. Sílvia Caballeria va cedir l'espai i el lloc per tal de dur a terme la meua recerca. La recollida de dades es va efectuar amb dues tandes i en dos grups. El primer grup durant la primera hora lectiva, de dos quarts de nou a dos quarts de deu del matí i, el segon, de dos quarts de deu a dos quarts d'onze.

Prèviament, per tal de situar els alumnes, en les dues sessions, Sílvia Caballeria va iniciar un debat informal a classe on els va fer reflexionar sobre la diversitat de metodologies que utilitzen en l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura a l'aula: *Les aventures d'Ulisses*, l'adaptació de l'*Odissea* a càrrec de Rosemary Sutcliff, treballat a partir del Projecte Magrana i, per exemple, *Terra baixa* d'Àngel Guimerà, analitzat a partir d'una metodologia més magistral. Posteriorment, em va cedir la paraula per tal que els pogués explicar jo mateixa als alumnes la voluntat d'aquest treball i els vaig agrair profundament la seva participació. Tota la introducció va permetre que els alumnes es conscienciessin sobre la serietat i la rigorositat que requeria l'assumpte i van respondre el qüestionari pacíficament durant quaranta minuts i de manera individual.

3.5. Anàlisi de dades

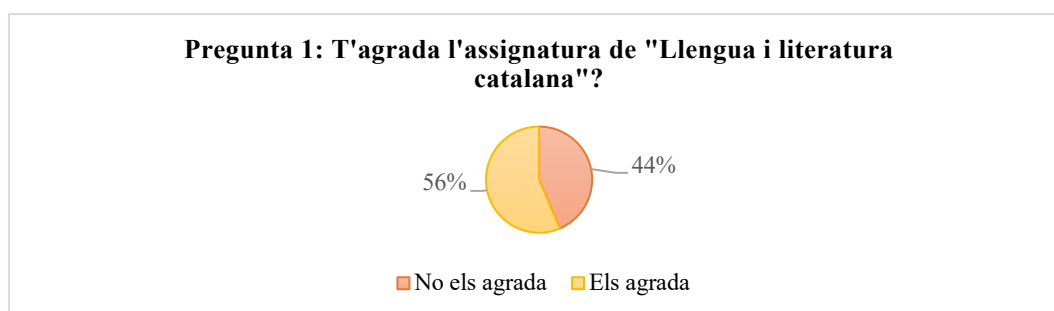
La recollida de dades qualitatives es va iniciar primerament amb l'organització de les dades. Per fer-ho, es va transcriure l'enregistrament de l'entrevista. Posteriorment, es va optar per fer una codificació axial (Hernández-Sampieri, 2014), és a dir, amb una relació de les categories en temes per tal d'interpretar i entendre els resultats i posteriorment, generar la teoria.

Quant als qüestionaris, es va optar per fer un buidatge de totes les respostes en un full de càlcul i, com que eren força obertes i justificades individualment, es va fer una classificació per temes i idees generals que es repetien. Un exemple podria ser la pregunta dos del qüestionari, que demanava, amb relació a la primera pregunta (si els agradava la

l'assignatura de llengua i literatura catalana), la justificació de la seva elecció. Molts d'ells coincidien en idees generals, però les explicaven de manera diversa. Així doncs, la tasca va ser reorganitzar i agrupar les respostes i filtrar-les en funció de la idea general que hi havia al darrere. A tall d'exemple, s'adjunten dues opinions dels alumnes: "Però les coses que són com molt teòriques em costen una mica i també em costa argumentar", i "Perquè no m'agrada gaire comprendre els textos, perquè més que no m'agradi és que em costen". Els dos alumnes, de manera diferent, apunten a la mateixa qüestió: a un desencant cap a l'assignatura a causa de la dificultat dels textos. A part, en alguns casos, les respostes també s'han agrupat en percentatges, tot i que majoritàriament la metodologia d'anàlisi i de categorització ha estat la taula i la selecció d'opinions representatives i ben fonamentades que il·lustressin la discussió de cada pregunta.

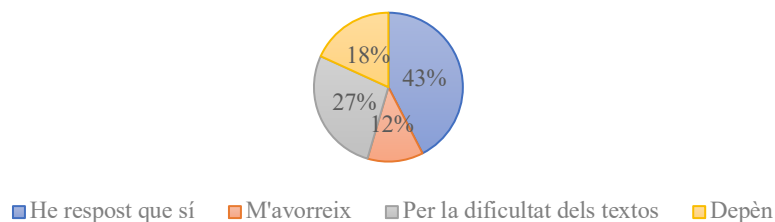
4. Resultats de l'estudi

Els resultats mostren que a un 56,4% de l'alumnat enquestat els agrada l'assignatura de "Llengua i literatura catalana", mentre que un 43,6% dels enquestats afirmen que no. (gràfic 1):

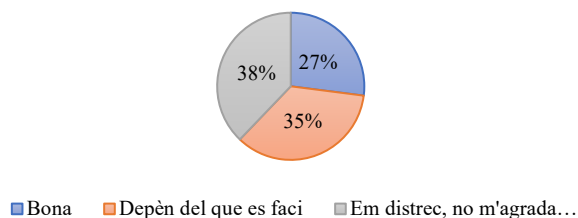
Els resultats mostren que el 27% d'estudiants afirma que no els agrada l'assignatura a causa de la dificultat dels textos. En segon lloc, amb un 18% responen que depèn (els pot agradar o no), en gran part, de la metodologia que s'utilitza i la utilitat que té el que s'ensenya: "la part de llengua (ortografia, sintaxi) sí que m'agrada ja que personalment crec que és una cosa que sí que fas servir al dia a dia" o, un altre testimoni: "Depenent del que fem em pot arribar a agradar la classe". En paraules d'un altre alumne: "La metodologia d'aquest any a l'hora de tractar l'assignatura em sembla millor i més entretinguda que la dels altres anys i en conseqüència ara l'assignatura m'agrada més". Finalment, un 12% afirma que els avorreix, sense cap altra justificació (gràfic 2):

Pregunta 2: Si has respost que no, per què?

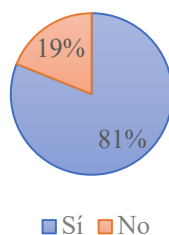
Els resultats mostren que un 38% dels alumnes enquestats consideren que tenen una actitud passiva i una manca d'interès per la literatura: “A fora de l’escola em costa llegir voluntàriament”, “passiva”, “de *passotisme*”. En canvi, un 35% que l’actitud dels alumnes a l’hora d’aproximar-se a la literatura depèn de la metodologia que s’utilitza i del temari que es treballa: “la meva actitud depèn molt del que estem fent a classe, si estem fent una cosa que m’agrada i que entenc estic disposat a donar tot el meu potencial, però quan és una classe teòrica perdo l’interès i desconnecto molt”. Finalment, un 27% considera que la seva actitud és bona: “normalment m’agrada conèixer les obres i autors de la literatura” (gràfic 3):

Pregunta 3: Quina és la teva actitud a l'hora d'aproximar-te a la literatura?

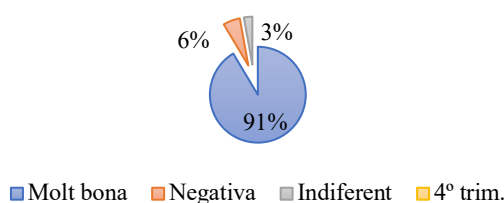
Els resultats mostren que el 81% dels alumnes van adoptar una actitud diferent envers la literatura un cop introduïda la metodologia del Projecte Magrana. Algunes de les opinions representatives podrien ser les següents: “Sincerament va canviar molt. L’obra no és que m’encantés, em va semblar una obra molt normal, però el treball va ser el millor. Va fer que m’encantes la literatura en aquell moment”, “crec que sí, perquè mai havíem fet res semblant a català, per tant, em va semblar una activitat molt divertida i va fer que m’adonés que es pot aprendre literatura de moltes formes i algunes són més dinàmiques que d’altres”, “trobo que em va fer endinsar més en la literatura” (gràfic 4):

Pregunta 4: A l'assignatura de llengua i literatura catalana, heu treballat l'adaptació de l'obra "La Odissea" a partir del "Projecte Magrana". La teva actitud i relació amb la literatura va canviar? (en relació a la pregunta anterior)

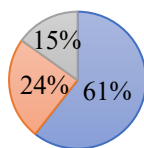
Estretament relacionada amb la pregunta anterior, els resultats mostren que el 91% dels alumnes enquestats van valorar positivament la implantació de la metodologia del Projecte Magrana: “Vaig gaudir molt del projecte, ja que és una manera totalment diferent del que estem acostumats a treballar que ens permet treballar d'una manera més autònoma i creativa”, “Em va agradar i penso que és una molt bona idea, ja que pot revelar a l'alumne capacitats que no sabia que tenia. Al treballar en alguna cosa que t'agradi també et fa interessar i aprofundir més en la història”. En canvi, un 6% fa una valoració negativa a causa de la mala gestió dins el treball en grup i del temps. Finalment, un 1% considera que el Projecte Magrana no va fer que canviés d'opinió ni d'actitud davant la literatura (gràfic 5):

Pregunta 5. A grans trets, quina valoració fas del Projecte Magrana? (et va agradar o no, per què..?)

Entrant dins l'anàlisi del Projecte Magrana, els punts que consideren forts sobre el projecte són els següents: amb un 61%, es va valorar molt positivament la llibertat d'escollir l'àmbit del projecte. En un 24%, van valorar la possibilitat de fer el treball en grups i, finalment, en un 15% es va valorar la utilització de diversos mitjans: “Treballar amb grup, saber treballar digitalment, i confiar més *amb tu*” (gràfic 6):

Pregunta 6: Quins consideres que són els punts forts del Projecte Magrana?

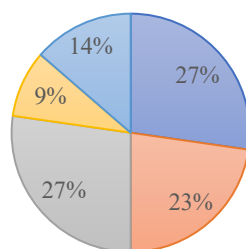

- Llibertat a l'hora d'escollir el projecte
- La possibilitat de fer el treball en grups
- La utilització de diversitat de mitjans

Continuant amb els resultats, amb relació a la pregunta número set: “Què canviaries del Projecte Magrana”, les respostes majoritàries van ser “res” i una modificació del temps que es destina al treball, que consideren poc per poder aconseguir un bon producte final. Finalment, una de les altres respostes demanava que es pogués treballar amb la metodologia magrana altres aspectes teòrics de l’assignatura.

Un dels altres punts forts a tenir en compte en els resultats de l’anàlisi del “Projecte Magrana” és allò que aporta als alumnes. Destaquen especialment amb un 27% una millora en les capacitats individuals d’organització i en la visió que tenen d’ells mateixos: “Saber organitzar-me millor i treballar millor en grup del que ho feia abans” i “vaig poder descobrir noves habilitats”. A més a més, els estudiants van valorar molt positivament la descoberta d’eines digitals amb un 27%: “Vaig aprendre fer noves tècniques digitals com per exemple la intel·ligència artificial, el Canva, procediments d’edició de vídeo...”. En tercer lloc, un 23% dels estudiants van afirmar que la implantació del “Projecte Magrana” va fer que gaudissin de la literatura: “A part de moltíssims coneixements sobre el llibre de l’Odissea també em va ensenyar a pensar més enllà *del que* diuen les pàgines del llibre”. Un 14% dels estudiants enquestats van focalitzar-se en la millora de l’aprenentatge de l’assignatura: “Personalment una millora d’aprenentatge ja que m’interessava més per els continguts”. Finalment, un 9% dels estudiants van fer èmfasi en la millora de la cohesió de grup entre els companys que van experimentar: “Em va fer unir-me més amb la meua companya de grup, ja que a l’estar tantes hores juntes dins i fora de l’escola vam poder compartir temps fent una cosa que ens agradava a les dues” (gràfic 7):

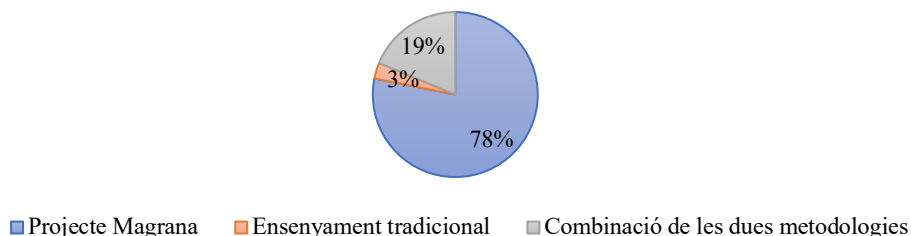
Pregunta 8: Què et va aportar personalment la metodologia del Projecte Magrana?

- Millora en les capacitats individuals
- Gaudi de la literatura
- Descoberta d'eines
- Cohesió amb els companys
- Millora en l'aprenentatge

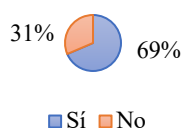
Continuant amb l'anàlisi dels resultats, un 78% dels estudiants enquestats prefereixen treballar amb la metodologia del "Projecte Magrana": "M'agrada molt més fer projecte, a mi sincerament l'ensenyament tradicional no m'agrada gens, perquè no tothom és bo entenent-ho tot i a l'hora de fer projectes pots donar visibilitat en la teva faceta que millor se't doni o més t'agradi", "Jo trobo que utilitzar l'ensenyament tradicional és una cosa que s'està quedant obsoleta ja que en un examen realment no pots mostrar tot el que has après". "El projecte magrana, ja que acabes aprenent més del tema, ja que el passes a un camp que t'interessa. A part, també pots millorar en un altre àmbit sense ni intentar-ho (edició de vídeo, treballar amb certes aplicacions...)". Tanmateix, un 19% dels estudiants consideren que prefereixen una metodologia combinada, on s'alterni l'ensenyament més teòric i magistral amb la pràctica de tant en tant: "Penso que *lo* més ideal es fer una combinació de les dues metodologies, d'aquesta manera podem combinar-les i extreure'n punts positius de les dues. A més a més, sempre s'ha de tenir una mínima base dels coneixements (classes metodologia tradicional) per poder realitzar un bon projecte magrana", "En conclusió, el millor seria una combinació dels 2, primer una classe magistral i després un projecte magrana (més o menys extens segons el grau d'aprofundiment desitjat i el temps) per complementar i dominar més el tema". Finalment, el 3% dels alumnes enquestats preferien l'ensenyament tradicional, sense el projecte: "classes més magistrals i examen final" (gràfic 8):

Pregunta 9: A classe, treballem per l'ensenyament tradicional (classes més magistrals i examen final) i, a vegades, amplieu el contingut a partir d'un Projecte Magrana. Quina de les dues metodologies us agrada més? Per què?

El 69% dels estudiants enquestats van afirmar que sí que els agradaria la implementació de la metodologia magrana de forma permanent a les classes de llengua i literatura: “Personalment, prefereixo fer servir sempre la metodologia del projecte magrana ja que trobo que aquesta metodologia dona molta més llibertat a l’hora de poder demostrar els coneixements”, “seria *lo* millor de món, ja que és més lleuger de portar i retens la informació per més temps”. Per contra, un 31% dels estudiants van considerar que no: “Crec que la metodologia del projecte magrana està molt bé, però no crec que pugui substituir la tradicional, perquè considero que no s’aprèn tan i que pot no arribar a ser compatible amb alguns temes. Crec que el millor és anar intercalant els dos estils”; “Jo crec que s’ha d’anar canviant les metodologies, no hauríem d’abusar de cap tipus de metodologies. Variant diferents metodologies és com els alumnes a dia d’avui aprenen més, almenys jo he après més en classes diferents i amb un professor/a que proposi activitats diferents i classes amb activitats entremig”, “Tal i com he dit abans penso que també és necessari tenir una base prèvia de teoria (classes metodologia tradicional)”; “Jo penso que ni un extrem ni l’altre, perquè tot i que m’agradi molt la metodologia del projecte, si tot ho féssim d’aquesta manera ens acabaria avorrint la metodologia i no ho *disfrutariem* tant” (gràfic 9):

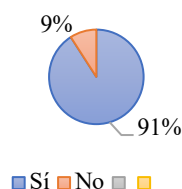
Pregunta 10: T'agradaria que féssiu servir sempre la metodologia del "Projecte Magrana"?

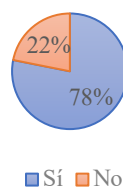

Els resultats també mostren que el 91% dels estudiants enquestats tenen més bons resultats amb el Projecte Magrana, fet que es relaciona estretament amb la pregunta 13, que demana si creuen que amb la metodologia del Projecte Magrana aprenen més, que dels totals, un 78% considera que sí. En canvi, un 9% considera que no aconsegueixen més bons resultats i un 22% opina que no aprenen més que amb la metodologia tradicional: “Definitivament sí. Perquè com que he triat bàsicament el projecte que vull fer m'aplico al 100% en el projecte, ja que no és pesat i és més fàcil fer coses que t'agradin”; “Sí, jo i gairebé tothom, ja que ens interessem molt més per la matèria i tot i que el tema que fèiem potser a la gent no li era prou interessant de la manera en la qual ens arriba ens acabem interessant per ell”; Tanmateix, hi ha un grup d'alumnes que mostra el contrari: “No, ja que no hi estic acostumat”; “Honestament, en el Projecte Magrana vaig treballar poc a classe i va causar que se'm tirés el temps a sobre pel que vaig fer un mal projecte final, en canvi, considero que sé estudiar amb facilitat i per això em van millor els exàmens, però crec que la mitjana de la classe sí que serà més alta en Projecte Magrana perquè és una metodologia més divertida i amena” (gràfics 11 i 12):

Pregunta 12: Quan treballes amb la metodologia del Projecte Magrana aconsegueixes més bons resultats? Per què?

Pregunta 13: Creus que amb la metodologia del Projecte Magrana aprens més? Per què?

Finalment, com a tancament del qüestionari, se'ls demanava les següents preguntes obertes: “Què et faria augmentar l'interès i la motivació per l'assignatura de llengua i literatura catalana?” i “Ara, imagina: si poguessis escollir, com t'agradaria que fossin les classes de llengua i literatura catalana?”. Algunes de les idees i demandes dels alumnes són, especialment, que les classes fossin més dinàmiques i pràctiques: “Em faria

augmentar l'interès si es fessin més projectes, presentacions o alguna cosa així. O sigui alguna cosa més dinàmica i que involucri directament a l'estudiant" i, a banda d'aquest fet, que hi hagués una major presència de la literatura del present i de l'actualitat en general: "Jo crec que s'hauria de seguir parlant de la literatura i teatre dels segles passats, però també parlar de temes més actuals i fer més projectes". A més a més, els alumnes demanen una major presència de les noves eines digitals: "M'agradaria que tots els llibres els llegíssim junts a classe i que poguéssim fer-ho en diferents espais que ens ofereix la nostra escola. També que seguíssim fent servir bastant les noves tecnologies per treballar i aprendre més; "Una combinació de teoria i competència digital". Per tancar, afegim que es poden consultar la resta de respostes a l'annex 2 adjuntat al final d'aquest Treball de Fi de Màster.

5. Discussió dels resultats

El primer objectiu d'aquest Treball de Fi de Màster era analitzar quina relació mantenien els alumnes de quart d'Educació Secundària Obligatòria amb l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura, així com respondre les preguntes de recerca següents, plantejades a l'inici del treball: Quina actitud mantenen els alumnes de 4t d'ESO amb la literatura i de què depèn aquesta actitud?

Començant per la base de la literatura, que és l'acte de llegir, es pot afirmar que els alumnes d'avui no estan avesats a aquesta pràctica. En paraules de Sílvia Caballeria a l'entrevista que es va dur a terme per aquesta recerca, només el 20% d'alumnes té un hàbit lector. Si els alumnes no tenen un hàbit lector regular, poden presentar més mancances durant el transcurs de l'assignatura: tindran menys capacitat d'atenció, de comprensió, d'analitzar un text amb calma i rellegir-lo... o tal com diu la mateixa Caballeria en l'entrevista d'aquesta recerca: "Potser és un tema més d'aprenentatge de saber llegir, d'interpretar de manera lenta i no de manera ràpida com fan amb les pantalles, que és molt superficial". Per tant, la principal problemàtica de l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura és que els alumnes no saben llegir correctament i, en conseqüència, aquesta competència lectora ha de ser adquirida i fonamentada des de l'aula.

La manca de l'hàbit lector com a passatemps i com a font de gaudi s'ha vist eclipsada pels nous formats d'entreteniment que venen, especialment, per les noves plataformes i xarxes socials, que proporcionen un contingut molt ràpid i habiten en la immediatesa. Internet aporta un benefici i un benestar en qüestions de segons i, en canvi, la literatura requereix esforç. Sílvia Caballeria en parla: “el tema de l'esforç és un tema que preocupa, i la lectura ens pot ajudar precisament a treballar l'hàbit de l'esforç, de la concentració, de la lectura... i si no el tenen, l'hem d'ensenyar a l'aula. Per tant, la relació que s'estableix amb la literatura dependrà una mica del que s'acabi fent a l'aula també i de la construcció individual d'aquest hàbit lector”.

Per tant, si la visió dels estudiants i la relació que s'estableix amb la literatura depèn del que es faci a l'aula, també dependrà en gran part del paper que adopta el professor i aquesta afirmació es connecta directament amb els resultats del qüestionari, perquè del 44% del total d'alumnes que van afirmar que no els agradava l'assignatura, un 18% afirma que depèn del que es faci a l'aula els pot agradar més o menys i, per tant, rendir en conseqüència amb la seva motivació. Sílvia Caballeria a l'entrevista que es va dur a terme, apunta que el docent ha d'intentar variar les metodologies: “ara un Projecte Magrana, ara una classe magistral, que hi ha de ser, ara un comentari de text... per tant, hi ha d'haver aquesta varietat a l'hora d'expressar, de comentar, de llegir o de parlar de la literatura [...]. El paper del professor aquí és saber-los motivar, en algun moment. No sempre es pot estar motivant, però en moments determinats, doncs, deixar-los triar sobre quin tema volen parlar, sobre quin personatge els interessa, sobre com volen treballar aquella lectura en funció de les seves aptituds... tots aquests aspectes poden ser un element motivador.” A més a més, Caballeria apunta que no hi ha cap metodologia més bona que d'altres, però que sí que és important analitzar el grup d'alumnes que es tenen a davant. També considera que, especialment a 4t de Secundària, que és on es focalitza el present estudi, el temari de la Llengua i la Literatura catalana, la història de la literatura, és força feixuc a ulls de l'alumnat i que “els costa molt. Potser, doncs, és el moment de fer un canvi important i de provar noves metodologies”, com podria ser el Projecte Magrana. Responent, doncs, a les preguntes inicials de recerca, la relació que tenen els alumnes de 4t d'ESO amb la literatura, d'entrada i en línies majoritàries, està marcada pel prejudici que és avorrida, teòrica i que no té *utilitat*. La qüestió de l'utilitarisme relacionada amb la literatura és força corrent en els respostes del qüestionari, fet que mostra la mentalitat

productiva i capitalista dels nous radis digitals: tot ha de produir un benefici i ha de ser ràpid i productiu pel seu futur professional.

Tal com s'ha anunciat prèviament, la visió dels alumnes sobre la literatura pot veure's modificada en funció de les metodologies i els enfocaments que el docent decideix implantar dins l'aula. Entrant a debatre pròpiament el Projecte Magrana, el 81% dels alumnes afirmen que quan van treballar a partir d'aquesta metodologia, la seva actitud amb la literatura va canviar positivament. Aquest canvi d'actitud es deu al fet que es mostren més motivats per la llibertat que tenen a l'hora d'escollir el seu projecte i a més a més, forçosament, en fer un treball tan aprofundit com aquest, s'endinsen en la lectura i el valoren molt més. En paraules de Caballeria: "l'actitud és molt més positiva, amb molta més relació amb el llibre, perquè l'han de rellegir, l'han de comentar, l'han de contrastar amb el company amb qui han de treballar... han de fer un guió de nou, per tant, tot això vol dir remenar i remenar aquell text, aquell fragment o aquell personatge que han decidit treballar".

El canvi d'actitud no només es deu a la possibilitat i a la llibertat a l'hora d'escollir el projecte, sinó per la repercussió positiva que té la implantació d'aquesta metodologia per ells. Tot es resumeix a la gratificació. Caballeria, a l'entrevista torna a notar aquesta qüestió: "Són molt més positius per ells, fins i tot, gratificants. Per tant, rares vegades suspenen el projecte magrana, perquè hi ha un compromís, ho han de presentar davant del grup... *coses* que són motivacionals i que, per tant, el resultat sempre acaba sent millor".

En les mateixes paraules dels alumnes, el projecte magrana significa, a part d'un augment de l'interès per l'assignatura, una millora de les capacitats individuals a diferents nivells. Primerament, a nivell social, ja que en ser un treball cooperatiu en grup, forçosament han d'aprendre a relacionar-se amb els altres membres del grup i a organitzar-se de manera correcta. En segon lloc, senten gratificació i sorpresa en descobrir noves eines digitals. Per ells també resulta motivador i sorprenent veure que l'auge de la digitalització els pot ajudar en el seu procés d'aprenentatge i a crear continguts significatius de l'assignatura. En tercer lloc, i potser dels més importants, a un 23% dels estudiants enquestats, el Projecte Magrana els aporta l'experiència del gaudi de la literatura. És el punt més significatiu, partint de la base que la majoria d'estudiants quan inicien el projecte no tenen un hàbit lector. En canvi, si després de fer aquest projecte, poden experimentar que

significa gaudir de la literatura i anar més enllà dels continguts, aleshores, s'han complert els objectius inicials del treball. A més a més, un 27% afirma que el Projecte Magrana els ha aportat una millora en les capacitats individuals i, en el fons, un augment de la seva autoestima en experimentar una descoberta dels seus talents individuals. Comenta un alumne: “gràcies al projecte, he pogut descobrir que tinc una gran habilitat amb la bateria”. I, finalment, el sentit de la creació del projecte rau en una millora de l'aprenentatge i una major comprensió dels conceptes i l'obra literària en si, fet que valoren molt positivament i com a eix central, el 14% dels estudiants enquestats.

Un cop analitzat el Projecte Magrana, s'ha pogut arribar a la conclusió que és una metodologia molt efectiva però que, tanmateix, té un punt feble que determina el ritme i la distribució de les classes del curs, que és el temps. El Projecte Magrana, per fer una immersió exitosa i per tal que els alumnes puguin fer un bon projecte, requereix molt de temps i, precisament, és una de les queixes recurrents i propostes de millora dels alumnes: que necessiten més temps. La promotora del projecte és perfectament conscient del dilema, comenta a l'entrevista: “En el projecte magrana es necessita molt temps, i això enalteix el procés. Llavors, si tu tens un currículum molt dens, des dels clàssics fins al segle XXI, doncs, aquí hi ha un problema, perquè no podràs fer-ho tot. Llavors, aquí, a vegades, tens una mica la recança, però els beneficis són superiors, per tant, jo penso que l'hem de continuar treballant”. Així i tot, els beneficis són superiors, però la qüestió del temps fa que sigui inviable treballar sempre amb la metodologia del Projecte Magrana i que només es pugui dur a terme si es complementa amb altres metodologies.

El conflicte del temps no existeix, en canvi, en l'ensenyament tradicional, entès com un enfocament teòric i magistral amb una prova avaluativa al final. La comparativa entre les dues metodologies de treball esmentades vehiculava el segon objectiu del present TFM. La gran majoria dels alumnes enquestats s'han mostrat molt durs i crítics amb l'ensenyament teòric, considerant-lo obsolet, desmotivador, i que no assegura resultats positius en el procés d'aprenentatge de l'assignatura, ja que consideren que es vehicula a través d'un estudi memorístic i no massa pràctic. Tanmateix, els alumnes són conscients que la classe magistral no pot desaparèixer, perquè assegura la base dels coneixements teòrics. Potser, doncs, el conflicte i la demanda dels estudiants rau en un canvi de l'avaluació, on se senten més còmodes i motivats en projectes dinàmics, que condueixen i els proporcionen autonomia, que els suposin reptes de saber relacionar l'obra en concret

amb diferents vessants, àmbits i temàtiques, ja sigui amb eines digitals, artístiques, musicals, etc. Així i tot, convé dir que hi ha un petit grup d'alumnes que considera que els va més bé la metodologia tradicional, pel simple fet que no estan acostumats a treballar en projectes i de manera més col·laborativa i dinàmica, fet que indica, encara més, la necessitat d'augmentar la freqüència d'aquests projectes, per tal que els alumnes puguin desenvolupar totes les competències prèviament esmentades, que en el fons, són competències necessàries per afrontar el seu futur.

Un dels altres punts febles de la metodologia teòrica i magistral és que és difícilment adaptable a la realitat de les aules actuals, on hi pot haver un gran nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials. No tots els alumnes poden seguir ni comprendre de la mateixa manera una classe magistral (ni el professor, si està sol, atendre'ls a tots), mentre que tots els alumnes sí que poden ser capaços de fer el seu propi Projecte Magrana, ja que es vehicula amb el Disseny Universal d'Aprenentatge, que facilita el marc de referència per a la creació de contextos d'aprenentatge en els quals es proporcionen múltiples maneres de presentar la informació i múltiples maneres de comprometre's. Aquest fet es relaciona amb l'opinió de molts alumnes que mostren dificultats en la comprensió de l'assignatura, especialment aquells alumnes que volen tenir el graduat escolar de secundària, però que no volen fer batxillerat posteriorment. A aquest grup d'alumnes, potser un examen teòric i d'anàlisi de text no els anirà bé i els conduirà a la frustració però, en canvi, amb un Projecte Magrana a mida, podran adquirir els coneixements, aprendre i sentir-se realitzats.

El tercer objectiu que vehiculava aquesta petita recerca era la valoració de l'efectivitat de les dues metodologies. Certament, les dues metodologies són més que vàlides, tal com han certificat tants anys d'implementació en el cas de l'enfocament teòric i magistral, i tal com s'està certificant quan es du a terme el "Projecte Magrana". Tanmateix, els mateixos alumnes són prou astuts quan responen la pregunta del qüestionari que els demanava amb quina metodologia creien que aprenien més. La resposta, que és la clau del present TFM, mostra que no és que amb un s'apregui més o menys de manera generalitzada, sinó que les diferents metodologies aporten el coneixement per vies d'entrada o procediments diferents i que, per tant, un grup d'alumnes preferiran una opció, i d'altres, una altra. Queda clar, doncs, que el "Projecte Magrana" és vàlid i efectiu a nivell de coneixement, però el que el fa especial és tots els beneficis que aporta a

l'alumnat en l'àmbit personal i social i per això destaca i és l'opció que prefereixen els alumnes. Per tal d'atendre en la mesura que sigui possible les necessitats dels estudiants (i les preferències, si és pertinent), així com perquè la distribució temporal de curs sigui viable, convé alternar les dues metodologies exposades.

Finalment, per acabar amb l'apartat d'anàlisi de resultats convé comentar les limitacions de l'estudi. La gran problemàtica ha estat categoritzar les respostes dels estudiants, ja que era un qüestionari que volia aprofundir i analitzar les seves opinions i, evidentment, eren força diverses i, en alguns casos, incompatibles entre elles.

6. Conclusions

L'objectiu del present TFM era fer una recerca per tal d'arribar a unes conclusions sobre quines podrien ser les maneres òptimes de treballar un clàssic a l'aula i d'assolir de manera profunda i significativa els continguts pertinents. Per a fer-ho, s'ha fet una comparativa entre l'ensenyament teòric i magistral i la metodologia proposada per Sílvia Caballeria i Carme Codina. Les primeres conclusions a les quals arriba aquest estudi és que certament, tal com es menciona en el marc teòric, no hi ha una resposta única i universal per a l'ensenyament de la literatura i que les dues posicions analitzades, és a dir, l'enfocament teòric i el Projecte Magrana, no han de ser antinòmiques, perquè l'èxit arriba quan es produeix la suma d'aquests dos mètodes: d'una banda, per qüestions de realisme i logística del temps i de l'organització del curs de Llengua i Literatura Catalana i, d'altra banda, perquè no es pot construir un producte sense un fonament o base, que en aquest cas és la teoria literària. És necessària, doncs, la suma d'aquestes metodologies perquè cada una aporta beneficis diferents, i al seu torn, punts febles, de manera que és molt interessant i aconsellable que es retroalimentin i es complementin en la mesura que sigui possible. A més a més, si el docent pot alternar l'ús d'aquestes dues metodologies, pot brindar més oportunitats als estudiants i conèixer-los en contextos d'aprenentatge diferents. S'entén, doncs, que tant la metodologia *magrana*, com l'ensenyament teòric i magistral han de formar part de la caixa d'eines que demanava Nieto (2019), que ha d'estar a l'abast del docent, com diverses estratègies a partir de les quals els alumnes poden construir estratègies d'acció i de sabers. Així doncs, no es tracta que una metodologia sigui millor que l'altra, sinó que cada una aporta via diferent en la

construcció del coneixement. A continuació, s'analitzaran les conclusions a les quals arriba l'estudi sobre cada metodologia, així com els seus punts forts i febles.

Els resultats de l'estudi demostren que el Projecte Magrana és una opció molt vàlida per tal d'aproximar els clàssics als estudiants de 4t de Secundària. Principalment, perquè suposa una major immersió a l'obra clàssica en qüestió i, per tant, es poden adquirir millor els continguts que se'n deriven. Tots aquests aspectes incideixen positivament en l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura. Aquestes característiques, però, i aquests punts positius també poden aparèixer en l'ensenyament teòric, en un examen o en una classe magistral o, fins i tot, fent un treball acadèmic d'una assignatura. Tots aquests camins poden ser funcionals per arribar al coneixement i a l'assumpció dels sabers propis de l'assignatura i de l'educació literària. Tanmateix, el que fa especial el Projecte Magrana és el conjunt dels beneficis que suposa d'afegit a l'alumnat, com poden ser un augment de la seva autoestima, de les capacitats d'organització i autonomia personal, de la descoberta de talents i habilitats, del desenvolupament de la creativitat, així com de les competències social i digital. En tots aquests sentits, el Projecte Magrana és transversal i s'adapta al món vertiginós de les noves tecnologies i dels interessos dels alumnes a la perfecció. Especialment, els alumnes valoren molt positivament el fet d'endinsar-se dins la literatura híbrida i transmèdia a partir d'eines tecnològiques que no coneixien fins el moment del treball, fet que resulta, sens dubte, un element motivador per ells, així com la consciència sobre la multimodalitat i la diversitat de propostes a les quals es poden adherir. Senten una gratificació quan se'ls dona oportunitats per a expressar allò que ells volen puntualitzar sobre l'obra o allò que els ha cridat més l'atenció i a més, amb la metodologia que ells desitgin, ja sigui una videocreació, ja sigui un vídeo joc, un llibre d'artista, etc. L'èxit del magrana, doncs, rau en el fet que gaudeixen fent el producte i el projecte, que es relaciona a la perfecció amb la idea que introduïa Cassany (2011), quan mencionava els EPA, els entorns personals d'aprenentatge, aquells espais dinàmics i flexibles on s'esborra la frontera entre l'aula i l'oci.

A més a més, el Projecte Magrana, segons l'opinió dels estudiants enquestats, ha fet que s'interessin més per la matèria, els ha permès experimentar el gaudi de la literatura i els ha permès entendre el perquè dels clàssics. Davant de tots aquests beneficis, seria molt recomanable que en la programació del curs de 4t de secundària es pogués reservar un espai, almenys, en el treball d'un llibre, per tal d'aplicar la metodologia magrana. És

productiu pels alumnes i també per la figura del docent, perquè pot veure els seus estudiants en un context acadèmic diferent, més dinàmic, i més motivador per ells. També convé dir, però, que encara que per als estudiants enquestats la seva preferència i allò ideal fora la implantació permanent del Projecte Magrana a les classes de Llengua i Literatura, certament no és viable, ja que requereix una gran quantitat de temps. Per aquest motiu, l'opció ideal per a ensenyar la literatura, i més a 4t de Secundària, és, tal com avança Sílvia Caballeria i tal com s'ha comentat amb anterioritat en el present TFM, estar amatent a allò que passa al voltant dels alumnes i anar modificant i tantejant diverses maneres de treballar. El que sí que és cert, és que la classe magistral teòrica permanent queda obsoleta i, en molts casos, és impracticable, pel perfil tan divers de l'alumnat de les classes actuals.

La solució a aquest repte, doncs, torna a ser la suma de la diversitat de metodologies. No es tracta de bandejar una metodologia o una altra, perquè si s'analitza curosament, el Projecte Magrana també inclou una fase magistral i teòrica sobre la qual els alumnes després creen el seu producte o proposta. Aquesta unió de diverses modalitats a l'hora de treballar es pot relacionar amb allò que Reyes (2019) considerava que era ideal en l'ensenyament de la literatura, un plantejament d'un polisistema semiòtic, un sistema múltiple, que utilitza diverses opcions concurrents, però que funciona com un únic tot, que és precisament la metàfora que vol explicar el Projecte Magrana, amb el seu nom.

El Projecte Magrana, a més, no només coincideix amb la proposta ideal de Reyes (2019), sinó també amb la de Colomer (2005), que estableix la necessitat de dividir metafòricament l'ensenyament de la literatura en tres aules diferents. En el Projecte Magrana coincideixen primerament una aula d'estudi, on es presenta el projecte i on es poden donar els continguts teòricament; una aula d'invenció, on els alumnes són els conductors del seu procés d'aprenentatge i tenen la llibertat de fer el seu producte; i, finalment, una aula de transferència on es produeix una transferència de coneixements, en el sentit d'una suma dels sabers i una retroalimentació entre tots els companys quan es presenta tota la diversitat de projectes. El projecte resulta una opció factible per tal de presentar a l'alumnat la literatura per una via atractiva i motivadora, alhora que certifica un aprenentatge profund. És la unió correcta entre el manteniment del saber literari, que s'assegura i es presenta a l'alumnat en les primeres classes, i la construcció d'un producte o un coneixement a partir de la subjectivitat i la intersubjectivitat.

En aquest estudi, doncs, s'ha pogut arribar a la conclusió que existeix una metodologia que es pot alternar amb les classes magistrals i teòriques que funciona i que ajuda al fet que els alumnes arribin a tenir l'experiència del gaudi de la literatura, que, en el fons, és el més important de la matèria de Llengua i Literatura, i la funció que tenim com a docents d'aquesta especialitat: encomanar el gaudi lector. Si els alumnes entenen el perquè de l'existència de la literatura, així com el perquè dels clàssics, entendran que existeixen poques experiències tan transformadores i reveladores com la lectura i potser així començaran individualment una gran trajectòria d'un hàbit lector. Si el Projecte Magrana ofereix una obertura a totes aquestes portes, cal que es posi més en pràctica i cal, en definitiva, reivindicar-lo.

Blaxter, L., Hughes, C., & Tight, M. (2011). *Cómo se investiga*. Graó.

Bombini, G., & Lomas, C. (2022). El foment de la lectura a l'escola: textos per a la reflexió. *Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 95, pp. 40-46.

Bordons, G., & Ferrer, J. (2009). Estratègies didàctiques per treballar la poesia a l'aula. Dins G. Bordons, *Poesia i educació. D'internet a l'aula*. (1a ed, pp. 27-41). Graó.

Caballeria, S., & Codina, C. (2018). El projecte *Magrana* i la literatura híbrida a l'ensenyament secundari. Dins *Actes del XVIIIè Col·loqui de l'AILLC* (Bucarest, 2018).

Calatayud, F. & Escrivà, R. (2004). Els clàssics a secundària i batxillerat. Dins A. Díaz-Plaja (coord.), *Ensenyar literatura a secundària. La formació dels lectors crítics, motivats i cultes*. (1a ed, p. 31-16). Graó.

Cassany, D. (2011). *En línia. Llegir i escriure a la xarxa*. Graó.

Hernández Sampieri, R., Fernández Collado, C., & Baptista Lucio, P. (2014). *Metodología de la investigación* (6a ed, pp. 403-415). Interamericana Editores.

Annex 1: Transcripció de l'entrevista a Sílvia Caballeria

L'annex 1 mostra la transcripció de la primera eina de recollida de dades, que és l'entrevista a Sílvia Caballeria, la creadora de la metodologia del "Projecte Magrana". Les abreviacions que s'utilitzen corresponen a [SCF], per a Sílvia Caballeria, i [HOG] per a l'entrevistadora i autora del treball.

HOG: Comencem per la base de la literatura, que és l'acte de llegir. Quin % d'alumnes tant de secundària com de batxillerat, consideres que està acostumat a llegir?

SCF: Sí dic un 20% ja és bastant elevat. És a dir, com a hàbit, entenent la lectura com a hàbit de lectura regular. [H: És a dir, a fora de l'escola?]. Exacte.

HOG: Com afecten els hàbits lectors dels alumnes, és a dir, si estan acostumats a llegir o no, en l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura?

SCF: Doncs d'entrada, en la capacitat que tenen d'atenció, de comprensió, de calma, d'analitzar un text, de rellegir...Per tant potser és un tema més d'aprenentatge de com aprendre a saber llegir, a interpretar, de manera lenta i no de manera ràpida com fan amb les pantalles, que és molt superficial.

HOG: Quina creus que és la relació dels alumnes amb la literatura (actituds, interès, gust, etc.)?

El gust per la lectura no el tenen, perquè tampoc tenen l'hàbit de lectura. *Llavores*, la relació que tenen, doncs, en certa manera, quan dius literatura, els sembla que han d'estudiar autors, vides i obres...quan la literatura vol dir llegir. *Llavores*, el més important és aprendre a llegir i aquesta relació és alumne i llibre. I l'actitud, per tant, ha de ser, si no la tenen adquirida, l'han d'aprendre a classe. I si hem de dedicar unes hores de classe a la lectura en silenci, doncs s'hi dediquen, quan potser abans no les hi dedicàvem i en canvi, ara sí.

HOG: Amb aquesta hora que tenen de lectura, hi ha hagut una repercussió positiva amb la lectura?

SCF: Sí. Quan han de triar el llibre pel seu compte, trien en funció dels seus gustos, de qui li ha recomanat o del que sigui, llavors en aquella hora de lectura l'aprofiten. I el que no està acostumat a llegir, com que té aquella hora, a la llarga, acaba llegint, val? Per tant, jo penso que els beneficis és tant pels qui els agrada llegir, com pels que no els agrada llegir, perquè als que no els agrada llegir, acabaran llegint també perquè aquella hora és només exclusivament l'hora de lectura. [H: els dones l'espai que necessiten]. És l'espai, és el silenci, és l'estona...

HOG: De què creus que depèn la relació que estableixen els alumnes amb la literatura? [És a dir, això que em deies, aquests prejudicis que tenen que és avorrit...d'on ve això?]

SCF: Això ve i *bueno*, cada vegada és pitjor, en el sentit de que les sèries de televisió, les xarxes socials...això és un consum de continguts molt ràpid, molt superficial, que aporta un benestar, un benefici i en canvi, la literatura requereix esforç. *Llavores*, el tema de l'esforç és un tema que preocupa, i la lectura ens pot ajudar precisament a treballar l'hàbit de l'esforç, de la concentració, de la lectura, per tant, quan els *hi* poses un llibre al davant, primer miren el nombre de pàgines, si veuen que és gruixut ja bufen [riures], i si és prim, no ho saben, però també poden bufar, eh? Per tant, la relació que s'estableix dependrà una mica del que s'acabi fent a l'aula també.

HOG: Quin paper juguen els professors a l'hora d'aproximar la literatura als alumnes?

SCF: Sí, a veure, d'entrada, intentar variar les metodologies. Jo penso que no n'hi ha cap de bona ni sempre fer la mateixa, anar variant, vull dir, ara un projecte magrana, ara una classe *avera* magistral, que hi ha de ser, ara un comentari de text...per tant, a veure, hi ha d'haver-hi aquesta varietat a l'hora d'expressar, de comentar, de llegir o de parlar de la literatura. Per tant, no hi ha cap metodologia bona. El paper del professor, doncs, aquí és saber-los motivar, en algun moment. No sempre es pot estar motivant, perquè *avera*, a la vida tampoc ens motiven cada dia, però en moments determinats, doncs, deixar-los triar sobre quin tema volen parlar, sobre quin personatge els interessa, sobre com volen treballar aquella lectura en funció de les seves aptituds...això pot ser un element motivador.

HOG: Què consideres que s'hagi de millorar en l'ensenyament de la literatura? Per exemple pla d'estudis, metodologies, lectures, etc.

SCF: D'entrada, la metodologia, ja et dic, jo penso que no n'hi ha cap de bona ni cap de dolenta, també depèn dels grups, dels alumnes i de les classes. Per exemple, una classe pot funcionar amb una cosa i amb una altra, no et funcionarà gens i aleshores, intentar en algun moment del curs, amb alguna lectura, deixar-los opcions per triar. Això penso que és interessant. Pel que fa al pla d'estudis, t'has de regir pel pla d'estudis que ja et ve marcat, però, per exemple la història de la literatura jo veig que a 4t d'ESO els costa molt. Potser, doncs, és el moment de fer un canvi important, no deixar de parlar d'Ausiàs March ni de Tirant Lo Blanc, però potser organitzar-ho d'una manera diferent, o per gèneres, o per narradors...per motivacions diferents. Perquè la història de la literatura se'ls fa feixuga.

HOG: Mencionant les lectures, entrem pròpiament a parlar dels clàssics. Quin tractament feu dels clàssics literaris a l'escola?

SCF: A veure, aquí tenim el nostre pla lector de l'escola, que és tenir una línia des de 1r d'ESO, *bueno*, de fet des de primària eh, però pel que fa a la secundària, des de primer de secundària fins a quart, una línia de clàssics, per tant, comencen per les llegendes catalanes, que formen part dels nostres clàssics també, *llavors*, llegeixen *l'Odissea*, *la Iliada*, *Mites Grecs*... per tant, obrim tota una línia, que quan l'alumne arriba a quart, ha fet tot un panorama clàssic: sap qui és Ulisses, sap qui és Héctor, sap qui és Aquil·les i per tant, pensa que és un referent important, una base, que és molt sòlida. I també, una de les altres línies importants és la línia de gèneres, que a cada curs es faci teatre, poesia i narrativa. D'aquesta manera, doncs, tenen una visió de tots els gèneres, una visió transversal durant tots els cursos. I gèneres també, de novel·la de terror, de novel·la policíaca, novel·la més psicològica...per tant, agafem gèneres diferents, perquè no només vegin el gènere de poesia, narrativa o teatre, sinó que vegin diferents gèneres en el mateix àmbit.

HOG: Quin és el teu parer de com hem de preparar la lectura d'un clàssic als alumnes com a professors? Per exemple, amb fragments concrets, amb edicions determinades, fent un gran acompanyament, etc.?

SCF: Jo penso que tot això que acabes de dir, tot. En principi, tot. És a dir, llibres adaptats. Això no vol dir que no puguem posar fragments de traduccions doncs més genèriques, però també treballar una mica amb dossiers. Amb dossiers de textos, que puguin testejar-ho una mica tot. Però agafar una obra clàssica i treballar-la. Estirant què? Doncs estirant temes que tinguin a veure amb l'actualitat, que tinguin a veure amb les emocions, que tinguin a veure, doncs, amb les experiències personals...que vegin perquè és un clàssic. És un clàssic, perquè encara ens interpel·la. I si no hi ha aquesta idea d'interpel·lació, és a dir, que un clàssic m'interpel·la perquè m'està dient coses que encara ara, segle XXI, tenen un sentit...la gràcia és aquí justament.

HOG: Quines metodologies teniu o feu servir per treballar la literatura? I concretament els clàssics?

SCF: Diverses. Des de classes magistrals, des de comentaris de text en directe, en paper, des de vídeos, sobretot, cada vegada més, vídeos de càpsules de vídeos, que tant pot ser que les creï jo mateixa o les puguin fer els mateixos alumnes, pòdcasts també, per tant, utilitzem diversos recursos. Això que dèiem, no? intentem variar una miqueta perquè no tot sigui de la mateixa manera. Val? Fins i tot això tot ho fa més enriquidor i fa més atractiu.

HOG: Com has dit, una de les maneres que teniu aquí a l'escola per aproximar els alumnes als clàssics i precisament va ser impulsada per tu i la Carme Codina és el "Projecte Magrana". En què consisteix?

SCF: Bueno, el Projecte Magrana consisteix a que a partir d'una lectura, donar l'opció als alumnes, una lectura que s'ha fet a l'aula i que se n'ha parlat i que s'ha contextualitzat evidentment, per tant aquí també hi ha una part de classe magistral que també hi és, la part de lectura, la part de comentari, i un cop s'ha fet això, ara anem a treballar el llibre. I com el treballarem, aquest llibre? Prèviament als alumnes se'ls hi ha dit que poden escollir o bé una temàtica, o un personatge, o aquells aspectes que els interressi d'aquell llibre i que ho puguin fer de manera individual o bé, de manera col·lectiva amb un altre company que tingui els mateixos interessos o similars i que puguin aplicar-hi els seus talents i les seves habilitats, que poden ser, des d'habilitats artístiques, habilitats digitals,

habilitats tecnològiques, o més aviat, habilitats de comunicació en xarxa, llavors, a partir d'aquí ells trien i elaboren el seu producte.

HOG: Com va sorgir aquest projecte?

SCF: De fet, a aquest projecte li vam posar nom fa uns deu o onze anys, però amb la Carne ja feia molts anys que ho fèiem a Batxillerat. No en dèiem Projecte Magrana, però a 1r de Batxillerat, que et permet alguns luxes que a segon no et permet, doncs deixàvem...fèiem un projecte, que no tenia aquest nom, i cada alumne també triava en funció de les seves habilitats. El que era molt sorprenent era que els alumnes el treballaven a casa i els resultats eren molt bons. Vam dir ostres, potser aprofitem no només a casa, sinó que aprofitem les hores de classe, tot i que són molt poques, i des d'aquesta manera combinaven treball a l'aula i treball a casa. Per tant, vam veure que els resultats eren molt bons i vam dir home, això funciona, això els interessa i s'hi aboquen, doncs anem per aquí. I va ser quan vam decidir ja donar forma al que en vam dir el projecte magrana. [H: va sorgir, però, com una necessitat?]. Sí, evidentment. Per una necessitat. Necessitat de canviar de metodologia i sobretot perquè veies com vibraven els alumnes a l'hora de presentar el seu projecte, com l'havien viscut, i això és altament important. Per una professora veure que els seus alumnes estan motivats, que s'han endinsat en la lectura i que han *disfrutat* treballant-la...home, què més volem?

HOG: Què aporta de diferent el "Projecte Magrana" respecte a les altres metodologies didàctiques per a treballar la literatura?

SCF: A veure, el projecte magrana, el que aporta de diferent, que no sé si és bo o és dolent, que és una de les queixes que tenen els alumnes quan es fa la valoració, és que necessites molt temps, que enalteix el procés. Llavors, si tu tens un currículum molt dens, des dels clàssics fins al s. XXI, doncs, aquí tens un problema, val? Perquè no podràs fer-ho tot. Llavors has de triar, dir, *aviam*, què faig? Dedico sis hores a explicar un tema i a fer un comentari de text, o dedico dotze hores o quinze a fer un projecte d'aquest estil? Llavors aquí, a vegades, tens una mica la recança, però els beneficis són superiors, per tant, jo penso que l'hem de continuar treballant.

HOG: Amb quin criteri s'escullen els llibres que es treballaran des de l'òptica del "Projecte Magrana"?

SCF: El criteri és el que ve marcat pel currículum, en el cas del batxillerat, però en el cas de secundària, doncs els llibres que hem posat durant aquell any. *Llavores*, intentem canviar-los, val? Per exemple, molts anys vam fer i fem bastant sovint *La Odissea* i...per tant, primer trimestre i últim trimestre. No fem cada trimestre. Potser, a la llarga ho haurem de fer cada trimestre, i potser haurem de focalitzar el projecte magrana de cara al futur cada trimestre. Cada trimestre fer un projecte magrana ben fet, que inclogui tot, no només treball, sinó també examen, comentari, tot entorn d'un llibre i que arrossegui context, arrossegui, doncs, tècniques literàries...potser serà una manera de poder-ho fer...de moment només fem primer i últim trimestre.

HOG: Quan a l'aula es treballa a partir del "Projecte Magrana", canvia considerablement l'actitud dels alumnes envers la literatura i el llibre en qüestió? Per què?

SCF: Sí, evidentment, perquè s'hi han d'endinsar més i per tant es comprometen, amb el seu equip de treball tant si són de dos o de tres o individualment. L'actitud és molt més positiva, amb molta més relació amb el llibre. [H: Per què?]. Perquè l'han de rellegir, l'han de comentar, l'han de contrastar amb el company amb qui han de treballar...han de fer un guió de nou...per tant, tot això vol dir remenar i remenar aquell text, aquell fragment o aquell personatge que han decidit treballar. [H: Tot torna a centrar-se amb la qüestió del temps. Agafar-se el llibre amb calma.] Tot. Tot. Tot depèn del temps. Jo penso que la diferència que hi ha d'ara a fa vint anys, val? Almenys la meva experiència, és que ara necessites més temps a l'aula per llegir. I això abans no hi era. Llegies a classe o llegies un dia a classe i acabaven de llegir a casa. Ara això és molt difícil que es doni i acabes enrabiats. Per tant, llegim a classe, comentem i d'aquesta manera pots agafar aquest hàbit de lectura que a casa no el tindran.

HOG: Els resultats acadèmics dels alumnes des del "Projecte Magrana" són millors que els que podrien obtenir de maneres d'avaluar diferents, com per exemple, els exàmens?

SCF: Sí, sí. Són molt més positius per ells, fins i tot, i gratificants. Per tant, rares vegades suspenen el projecte magrana, perquè hi ha un compromís, ho han de presentar davant del grup...coses que són motivacionals i que per tant, el resultat sempre acaba sent millor.

HOG: Com veuries i com valoraries que, a partir d'ara, sempre es treballés amb el Projecte Magrana? És factible i convenient?

SCF: Home, estaria bé, tot i que sempre tindria la recança “de que em deixo coses”. [H: És factible i convenient?] Jo diria que no. Alternar-ho sí, però si no no atrapes o, una altra cosa que estaria molt bé seria fer una estructura molt ben marcada, que això seria el meu somni, que seria primer d'ESO fan el món antic, allà treballar bé el món antic des de socials i ja fer obres clàssiques allà; a segon, fer món medieval i per tant, fer literatura medieval ben feta; a tercer, fer món modern, i a quart fer contemporani, o fer des del romanticisme cap aquí. Ostres, això seria fantàstic, perquè els contextos històrics lligarien amb les obres literàries i llavors sí que podríem treballar a fons i arrossegar el que han après durant els anys, això seria per a mi l'ideal, fer aquest seguiment des de primer de secundària fins a quart, de manera que aquests alumnes, quan anessin a batxillerat, tindrien un pòsit de clàssics, de medievals i que no haurien fet no només a través dels llibres, sinó a través de la matèria de socials i, fins i tot, incorporant-t'hi l'art o la música, per exemple.

HOG: L'ensenyament tradicional, entenent-lo com l'exposició magistral de les característiques tipificades de l'obra literària i l'autor és vàlid avui? I abans? Per què? Què ha canviat?

SCF: Evidentment abans hi havia pocs recursos per trobar informació, ara n'hi ha molts més, però tot i així, jo penso que la classe magistral no ha de deixar d'existir, no de manera sistemàtica, però sí que de tant en tant, perquè ajuda, doncs, a concentrar-te, a saber aprendre apunts, a saber seleccionar la informació que s'està donant en aquell moment, que pot ser hàbil, pot ser útil per una classe, però si un dia vas a escoltar una conferència et pot servir per saber desgranar què és l'important d'aquella conferència. Per tant, la classe magistral jo penso que hi ha de continuar sent, combinada amb les altres metodologies: lectura a l'aula comentada, ja sigui en vídeo, ja sigui en podcast, ja sigui a la pissarra,...és igual, però jo penso que s'han de combinar totes aquestes metodologies. No es tracta tot el dia d'anar buscant informació, perquè sinó al final ja ni se la llegeixen. No només és llegir-la, sinó pair-la, i per pair-la, doncs evidentment que aquí s'ha de canviar la metodologia. No només és llegir sinó saber seleccionar-la [la informació].

HOG: És necessari trobar una nova manera d'ensenyar la literatura, que sigui innovadora, per formar lectors crítics i motivats?

SCF: Jo penso que sempre hi ha d'haver-hi aquesta necessitat, en funció del grup, en funció de les necessitats i de les generacions, ja et dic abans ensenyàvem d'una manera molt diferent: arribaves a classe, explicaves una hora i marxaves i fèiem un examen. Ara, això ja és impensable...has d'anar combinant maneres diferents, per tant, sempre hem d'estar amb els ulls oberts, de què està passant a fora, ja sigui doncs, amb intel·ligència artificial, ja sigui amb pòdcasts, ja sigui amb videocreacions...sempre intentar variar en funció dels temes, perquè a última hora la literatura és vida, i si la vida va per aquí, la literatura també hi ha d'anar, per tant, jo penso que el professor de literatura ha d'estar molt obert al que està passant al món i al món dels seus alumnes per poder-hi connectar en un moment o altre.

HOG: Quins aspectes creus que són més rellevants a l'hora de planificar noves maneres d'ensenyar la literatura? S'hi val tot?

SCF: Si val tot si d'allò en treus un benefici i un profit, val? D'aprenentatge i de coneixement. Si no, no eh? Per tant, per distreure el personal, no cal. Llavors aquí sí que s'ha de planificar bé, des d'una lectura, des d'una temàtica, la que sigui...o des d'un moviment literari, planificar-ho bé, repeteixo, en funció de les necessitats del grup, llavors a partir d'aquí sí, s'hi valdria tot.

HOG: Per acabar, com adaptem l'ensenyament de la literatura als nous reptes globals? (objectius 2030, ODS, globalització, internacionalització, LOMLOE...)?

SCF: Doncs mira...això que dèiem. El professor ha d'estar obert a aquestes possibilitats i veure què està passant. Ara mateix amb la intel·ligència artificial, doncs, sabem que els alumnes l'estan fent servir, doncs el professor també ha de ser allà, a veure què passa. I per tant, hem d'anar seguint el ritme de la vida i dels nostres alumnes, no podem anar amb la nostra motxilla de coneixements i prou, aquesta motxilla ha d'estar oberta, oberta al moment actual, i si ara toca intel·ligència artificial, doncs cap allà. I potser, més endavant, hi haurà el meta vers, que seria fantàstic també entrar dins una obra literària a

través del meta vers, val? I això què vol dir? Crear un meta vers d'una obra literària? Per a mi vol dir llegir-te molt bé i entendre-la molt bé aquella obra i crear els escenaris on els personatges d'aquella novel·la es puguin moure. *Bueno*, això és tenir aquestes mirades obertes i estar en constant modificació, és a dir, que cada any és diferent, gairebé cada trimestre.

HOG: Perfecte. No sé si vols afegir-hi alguna cosa més, Sílvia...

SCF: No. Jo penso que l'únic que afegiria és que hi ha una necessitat important de llegir, i si ho han de fer a les aules, doncs ho farem a les aules, perquè a casa, les distraccions són moltíssimes, deixant a part els extraescolars que puguin fer els alumnes, tenim els TikToks, tenim les xarxes socials, tenim les sèries, que, a veure, les sèries no deixen de ser una ficció, un relat, doncs si hem de lluitar contra això, i hem d'ajudar a l'alumne a que llegeixi bé a l'aula en un espai de tranquil·litat i de calma i que llavors ell en pugui parlar del que ha llegit i de la seva experiència lectora, doncs tu, anem per aquí.

Annex 2: Buidatge i classificació de les respostes del qüestionari

L'annex 2 agrupa tots els fulls de respostes del qüestionari i la codificació que s'ha dut a terme.

Pregunta 2:	Si has respost que no, per què?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)
He respost que sí (14)	
Per la dificultat dels textos (7) + 2	1. Però les coses que són com molt teòriques em costen una mica i també em costa argumentar. 2. Perquè no m'agrada gaire comprendre els textos perquè més que no m'agradi em costen.
M'avorreix (3) + 1	1. No m'agrada la manera de treballar i l'assignatura resumint.

<p>Depèn (6). En gran part, relacionat amb la utilitat i amb la metodologia que s'utilitza.</p>	<p>1. La literatura mai ha sigut un tema que m'agradi tractar però depenent del que fem em pot arribar a agradar la classe.</p> <p>2. M'agrada si llegim. Fer teoria sobre la literatura o el teatre per exemple no m'apassiona.</p> <p>3. Ho trobo una assignatura d'analitzar textos i conceptes antics i moltes vegades em costa entendre o analitzar però bàsicament tot el que té a veure amb els textos. Si que hi ha temes que m'agraden però en general prefereixo fer càlculs que no analitzar textos.</p> <p>4. La part de llengua (ortografia, sintaxi ....) sí m'agrada ja que personalment crec que és una cosa que si que fas servir al dia dia tan com parlar, com per escriure, en canvi la part més de literatura no m'agrada degut a que no crec que en un futur no seré escriptor per lo qual no hauré d'aplicar els ensenyaments sobre literatura.</p> <p>5. Soc una persona més de ciències que de lletres. L'assignatura no és de les meves preferides, però tampoc m'avorreix. La metodologia d'aquest any a l'hora de tractar l'assignatura em sembla millor i més entretinguda que la dels altres anys i en conseqüència ara l'assignatura m'agrada més</p>
<p>Trobo que no em serveix de res (1)</p>	

Pregunta 3	Quina és la teva actitud a l'hora d'aproximar-te a la literatura?
<p>CATEGORITZACIÓ</p>	<p>Respostes concretes (obertes)</p>
<p>Bona. (10)</p>	<p>1. Em mostro interessat davant el temari.</p> <p>2. Tot i que moltes vegades trobo avorrit llegir llibres i estudiar l'evolució de la literatura al llarg del temps, intento implicar-me i entendre-ho.</p> <p>3. Normalment m'agrada conèixer les obres i autors de la literatura, i m'agrada més que altres anys ja que aquest any estem fent la història de la literatura.</p> <p>4. Sovintment m'agrada bastant.</p> <p>5. Faig sempre el que hem de fer, i a classe faig la feina que he de fer.</p> <p>6. Tot i que no m'agrada i considero que no em servirà per res a la vida real, crec que la meua actitud respecte a la literatura és bastant bona i intento implicar-me a l'hora d'aprendre.</p> <p>7. bona.</p> <p>8. normal m'agrada fer literatura a la classe.</p> <p>9. Correcte.</p> <p>10. Bona ja que prefereixo fer literatura que ortografia.</p>

<p>Depèn del que es faci. (13)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. En general positiva tot i que en alguns temes com per exemple l'anàlisi de poemes i textos no m'agraden gaire i per aquesta raó no hi tinc una actitud tan positiva com podria. 2. La meva actitud depèn molt del que estem fent a classes, si estem fent una cosa que sí que l'entenc, estic molt més disposat donar tot el meu potencial per quan és una classe teòrica perdo l'interès i desconnecto. 3. Si es tracta de llegir se'm fa amè però els temes estrictament teòrics m'avorreixen molt. 4. Sí crec que puc aprendre coses que m'agraden m'agrada aplicar-me. Però si que hi ha temes que se'm fan més pesats. 5. La meva actitud és variant depenen quin tipus de lectura fem , o si fem estudi sobre els tipus de literatura. 6. A vegades em desentenc i no me'n entero de la lectura, però quan la lectura m'agrada hi prenc molta atenció. 7. No m'agrada massa, ja que com he dit m'atreuen més les ciències. Quan he de fer alguna cosa relacionada amb la literatura, penso que s'ha de fer i ja està no em fa ni il·lusió ni mandra, tot i que aquest any és més entretingut. 8. Prefereixo llegir en veu alta. 9. Intento escoltar per entendre-ho i fer la feina correcte tot i que a vegades em fa mandra. Hi han coses que m'agraden més que d'altres. 10. depenent del tema que toca fer a classe vaig amb mes actitud o menys tot i que intento sempre interessar-me per el que faig. 11. Més o menys o sigui que es depèn si es una cosa que m'agrada i és interessada tinc bona iniciativa. 12. depèn del tema, si es més distret i més interactiu o més sobre fer resums i textos, però sobretot no tinc gaire passió per l'assignatura. 13. Depèn del tema del que parlem em poso en una actitud mes passiva però intento sempre interessar-me per les coses tot i que no ho demostrí, ja que em sembla interessant aprendre coses tant de la literatura com dels autors.
--	--

<p>Em distrec, no m'agrada, no m'interessa, presència de prejudicis...(14)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. M'agrada estar atent a classe però a vegades amb distrec una mica. 2. Crec que no m'alegro gaire ja que en general la assignatura en si la trobo avorrida i en alguns casos difícil. 3. inadequada no llegeixo a casa ,si no que al cole quan toca llegir un llibre que es escolar. 4. Passiva. 5. baixa ja que no m'agrada tant la assignatura. 6. Si que es veritat que a vegades ja començo les classes amb la mandra de l'assignatura i jo penso que si comences la classe amb mes ganes segur que afrontaria la feina amb mes ganes però poques vegades passa. 7. La meva actitud a la literatura no és molt bona ja que no m'agrada molt comentar i analitzar textos. 8. Bastant dolenta. 9 i 10. No tinc molt interès. 11. de passotisme. 12. A fora de l'escola em costa llegir voluntàriament. 13. no estic molt concentrat en l'hora de literatura. 14. Jo m'agafo en sentit una mica com difícil.
---	---

<p>Pregunta 4</p>	<p>A l'assignatura de llengua i literatura catalana, heu treballat l'adaptació de l'obra "La Odissea" a partir del "Projecte Magrana". La teva actitud i relació amb la literatura va canviar? (en relació a la pregunta anterior)</p>
<p>CATEGORITZACIÓ</p>	<p>Respostes concretes (obertes)</p>
<p>Sí (30)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sí em va agradar massa fer aquest projecte. 2. Sí. 3. Trobo que va fer endinsar-me més en la literatura. 4. Va augmentar l'interès cara a l'assignatura ja que m'agrada treballar molt amb els dispositius electrònics i fer treballs amb aquests. 5. En aquest sí ja que la història grega la trobo molt interessant i em va agradar que la treballéssim i apart d'una forma més dinàmica va ser un projecte que em va agradar molt. 6. En aquest cas el llibre em va agradar molt. A més a més, la tipologia de treball que ens van plantejar et permetia treballar lliurement, el que va fer que m'agradés molt el treball també. 7. Al final vaig acabar fent més recerca sobre els fets succeïts a l'obra des d'altres fonts, i em va donar un nou punt de vista per l'obra. 8. A l'hora de fer aquest treball vaig tractar molt la literatura ja que vaig escriure textos, i no em va desagradar tractar tants textos i la literatura. Llavors podria dir que sí va canviar la meua opinió envers la literatura. 9. La meua actitud sí va canviar una mica perquè com que entenies l'argument molt més bé doncs era fàcil i llavors podries relacionar coses amb facilitat. 10. Una mica sí, ja que una part per la qual m'agrada la literatura és alhora de llegir llibres. Com que en aquest cas a tercer d'ESO havíem llegit la "primera part", llavors la continuació de la història se'm va fer interessant. 11. Sí, al ser una cosa més dinàmica no em vaig distreure tant. 12. sí ja que era una nova forma de treballar i era més divertit. 13. Sincerament va canviar molt. L'obra no es que m'encantes, em va semblar una obra molt normal però el treball va ser el millor. Va fer que m'encantes la literatura en aquell moment. 14. La meua actitud aquest projecte és més bona perquè penso que va ser un projecte molt interessant i entretenit. 15. Crec que sí, perquè mai havíem fet res semblant mai a català per tant em va semblar una activitat molt divertida i va fer que m'adonés de què es pot aprendre literatura de moltes formes i algunes són més dinàmiques que d'altres. 16. Va fer-me interessar més sobre el llibre llegit en aquell moment ja que era un tema de interès per mi i a més a més després es podia fer una activitat a gust de cadascú. 17. SI, mho vaig passar molt més bé fent la lectura.

	<p>18. Si, al poder aplicar la literatura a un tema que m'agradés i que em donessin llibertat em va donar l'oportunitat de posar a prova les meves capacitats amb un tema àmbit interessant per mi.</p> <p>19. Sí.</p> <p>20. Em va agradar la idea del projecte.</p> <p>21. Sí em va agradar massa fer aquest projecte.</p> <p>22. Sí.</p> <p>23. Si, però no notablement.</p> <p>24. en el meu cas augmenta l'interès ja que pots especificarem i aprendre mes de una forma mes lucrativa.</p> <p>25. El mètode de "Projecte Magrana" amb va agradar molt i amb feia il·lusió perquè és un mètode que a mi sempre m'ha agradat treballar.</p> <p>26. si, ja que quant treballo amb grup es més distret i com ja he remarcat, com més distret més rendiment dono.</p> <p>27. Si, ja que soc una persona que li agrada culturitzar-se i em sembla molt interessant la mitologia i la historia en general.</p> <p>28. si ara m'agrada fer més literatura a la classe.</p> <p>29. Sí,va canviar.</p> <p>30. Si, jo crec que m'agradaria molt fer aquests projecte perquè em sentiria molt bé.</p>
No (7)	<p>1.No gaire.</p> <p>2. No molt, la veritat es que vaig donar el meu màxim però després les classes van tornar a ser avorrides.</p> <p>3. La veritat és que va ser la mateixa que al principi.</p> <p>4. Penso que va ser una manera de treballar la literatura girant el concepte. De totes maneres no va canviar gaire ja que segueixo pensant que la teoria em costa d'assimilar.</p> <p>5. No gaire.</p> <p>6. No, va ser igual.</p> <p>7. No</p>

<p>Pregunta 5</p>	<p>A grans trets, quina valoració fas del Projecte Magrana? (et va agradar o no, per què..?)</p>
<p>CATEGORITZACIÓ</p>	<p>Respostes concretes (obertes)</p>
<p>Molt bona: Em va agradar. (32)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Em va agradar molt, ja que podies triar la teva manera de com treballar. 2. em va agradar molt. 3. Tot i no haver-lo fet penso que els meus companys l'han disfrutat ja que es una manera totalment diferent del que estem acostumats a treballar que ens permet treballar d'una manera més autònoma i creativa. 4. Em va encantar, es el millor projecte que he fet en l'assignatura de català de moment. I si pogués ho tornaria a repetir, però una cosa sí, amb més temps. 5. Em va agradar perquè l'opció de fer un treball que pots anar al teu ritme, que puguis anar amb els teus companys i treballar però disfrutar-lo alhora. 6. Em va agradar molt, ja que com ja he dit et donava molta llibertat. En el meu cas, vam triar una eina per realitzar el treball que ho va convertir casi en un joc per nosaltres. 7. Amb va agradar molt la temàtica ja que amb els projectes recordes molta mes informació. 8. Em va agradar ja que vam poder triar de quina temàtica fer-ho i també poder treballar amb parelles. 9. El projecte Magrana és un dels projectes que més m'ha agradat poder treballar-hi, la llibertat de poder el tema que vols, el grup que vols, i tenir una professora que t'ajudi i et recomani em va fer concentrar-me i al final si vam aconseguir el que volíem. 10. Sí, em va agradar perquè permet canviar la manera de treballar una obra de literatura que no sigui fent teoria i analitzant textos. 11. Em va agradar molt sincerament, perquè era algo molt diferent, i llavors tenien unes varies sessions per realitzar el treball, i doncs no era tant complicat. 12. La veritat és que és un dels projectes que m'han agradat més de fer, ja que vam poder triar el tema, les persones i la metodologia. Com que et deixa triar gran part del projecte, tries les coses que t'agraden i amb una persona que treballa. Per totes aquestes raons li posaria un 10. 13. Em va agradar la gran amplitud de projectes que podíem fer. 14. em va agradar ja que és un treball molt diferent i és molt més dinàmic. 15. Jo al llarg dels meus estudis he fet molts treballs però de veritat que Projecte Magrana es un dels millors projectes que he fet mai. Vaig aprendre moltíssim en molts àmbits diferents com la tecnologia, literatura o disseny. El fet de la llibertat que ens deixa la Silvia també et dona aquesta

independència de treballar per tu mateix o amb el teu company amb una autonomia que s'agraeix. Perquè normalment sempre et donen unes pautes del treball i tu les has de seguir en canvi aquí tens la llibertat per poder-te expressar. A part el fet també de poder triar la teva parella fa que tot el procés d'aprenentatge sigui molt divertit. Finalment quan veus que tota la feina que has fet t'acaba donant un bon resultat, veus que tot el treball te la seva recompensa. També ajuda molt tenir una professora com la Silvia que et pugui aconsellar i comentar com millorar el treball i t'ajudi a poder arribar al millor resultat.

16. El projecte magrana em va agradar bastant ja que va ser molt entretingut, i també em va agradar molt ja que vam tenir una àmplia tria de temes per escollir.

17. Em va agradar molt perquè vam fer coses molt diferents a les classes habituals.

18. Em va agradar molt perquè era una activitat diferent.

19. 9/10, perquè és una manera de treballar una lectura diferent i més entretinguda.

20. Em va agradar i penso que és una molt bona idea, **ja que pot revelar a l'alumne capacitats que no sabia que tenia**. Al treballar en alguna cosa que t'agradi també et fa interessar i aprofundir més en l'història.

21. va ser el millor projecte de moment.

22. Em va agradar bastant però depenent de la idea que tinguis el temps pot ser relativament poc.

23. si que em va agradar, ja que em va ajudar a aprovar i em va agradar molt fer-ho amb grup.

24. Em va agradar, perquè ja vam llegir el llibre i vam fer examen i d'aquesta manera se'ns va facilitar bastant.

25. Si, ja que es una activitat diferent de les que hem fet durant el curs.

26. Em va agradar perquè podies explicar alguna cosa relacionada amb l'odissea de la manera que volies.

27. si que amb va agradar ja que aprens de maneres diferents i noves tecnologies.

28. Em va agradar ja que vam escollir que fer a partir del llibre l'Odissea, i també perquè vam treballar amb parelles i considero que fa funcionar molt bé.

29. Amb va agradar molt perquè aquesta iniciativa de treballar i no estudiar per un examen m'agrada més.

30. un 8 ja que aprens molt d'aquest projecte i al treballar-lo durant tant de temps la informació deixes de empollar-la i t'ho aprens.

	<p>31. Em va agradar de forma que es un bon projecte per descobrir les teves habilitats i el que t'agrada fer realment gràcies el projecte he pogut descobrir que tinc una gran habilitat amb la bateria.</p> <p>32. si, ja que et dona la llibertat de triar les coses de fer.</p>
Negativa. No em va agradar. (3)	<p>1. Al final no em va agradar ja que al meu grup vam fer una mala gestió del temps, i vam acabar tenint que fer més hores a casa.</p> <p>2. si que em va agradar, ja que em va ajudar a aprovar i em va agradar molt fer-ho amb grup.</p> <p>3. normal.</p>

Pregunta 6	Quins consideres que són els punts forts del Projecte Magrana?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)
Llibertat a l'hora d'escollir el projecte	<p>1. Treball lliure.</p> <p>2. La llibertat de poder fer el que sigui.</p> <p>3. Creativitat.</p> <p>4. Que hi ha un pilot de portes per triar el que t'agrada més a tu i pots ser tant original com vulguis i no tenir que pensar en si esta bé o no una cosa si tu ja creus que esta bé.</p> <p>5. Que siguis lliure de elegir de que vols que vagi el projecte.</p> <p>6. La oportunitat de fer un projecte creatiu basat en una idea pròpia i amb relació a la història.</p> <p>7. Els punts més forts van ser poder triar la temàtica i poder decidir si fer-ho amb parelles o sol.</p> <p>8. Com he dit abans la llibertat del tema, el grup, tenir idees i poder invertir moltes hores.</p> <p>9. La flexibilitat creativa que permet als alumnes, la disponibilitat de temps a les classes i la quantitat de temàtiques que pots fer servir pel treball.</p> <p>10. Els punts forts són els següents: et deixa triar el tema, et deixa triar el producte final, et deixa triar amb qui vols treballar (també ho pots fer sol), hi dediques bastantes sessions a la classe,...</p> <p>11. Que podíem fer pràcticament lo què volguéssim.</p> <p>12. Jo penso que tot el projecte en general es un punt fort però si que es veritat que has de triar molt be el tema del qual vols fer el projecte. Triar sempre un tema que t'interessi perquè sinó es pot fer etern.</p>

	<p>13. Els punts forts que considero del projecte magrana son que pots triar el tema que més t'agradi.</p> <p>14. la lliberta de poder escollir com fer-ho, la llibertat de elecció de tema i el fet de ser una activitat diferent a o típic de: apunts, examen...</p> <p>15. la llibertat de creació.</p> <p>16. Llibertat.</p> <p>17. El què he dit a l'última pregunta, que podies explicar qualsevol cos relacionada amb l'Odissea de la manera que volguessis.</p> <p>18. la manera de treballar i de fer els temes i alhora de poder triar com treballar.</p> <p>19. Que cadascú pot triar el tema que més li agrada i al final si tries el que més t'agrada t'ho agafes amb mes il·lusió i amb mes ganes de aprendre.</p> <p>20. Jo crec que els meus punts forts son que m'agrada treballar em un ambient diferent.</p>
Treball en grup	<p>1. Treball en grup.</p> <p>2. La opció de fer-ho amb grup.</p> <p>3. El poder triar el projecte i el company.</p> <p>4. El treball en grup i la fluïdesa.</p> <p>5. els treballs amb parelles.</p> <p>6. Fer-ho amb parelles.</p> <p>7. Treballar amb grup, saber treballar digitalment, i confiar més amb tu.</p> <p>8. L'opció de fer-ho amb grup.</p>
Utilització de diversitat de mitjans: Eines digitals i diversos àmbits.	<p>1. Treball en grup, Competència digital i Creativitat.</p> <p>2. les eines que podíem fer servir, i el tipus de producte que podíem entregar.</p> <p>3. L'alumne es diverteix, s'interessa i aprèn més. També pot descobrir com fer coses noves i capacitats que no sabia que tenia.</p> <p>4. L'àmbit que vam crear, que va ser un videojoc.</p> <p>5. Treballar amb grup, saber treballar digitalment, i confiar més amb tu.</p>

Pregunta 7	Què canviaries del Projecte Magrana?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)
Res (10)	
Temps	<ol style="list-style-type: none"> 1. Que hi hagués més temps a l'hora de realitzar el treball. 2. Donar més temps. 3. El temps que es dona perquè a vegades hi han dificultats en realitzar la feina. 4. Personalment, afegiria unes sessions més ja que jo vaig anar una mica just de temps. 5. El que canviaria del projecte magrana seria les hores que passem en el projecte, ja que penso que no vaig tenir molt temps de portar al màxim potencial aquest projecte. 6. Potser una mica més de temps ja que em va semblar poc (no obstant reconec mala organització). 7. Canviaria el temps en el qual es porta a terme, el faria més llarg ja que si vols fer un treball en molt bones condicions vas just de temps. 8. Una mica més de temps per fer el treball. 9. Depenent del projecte et faltava temps per desenvolupar-lo. 10. La estona disponible a classe. 11. que fos més llarg. 12. Més temps per treballar. 13. Potser el temps que teníem en fer-lo ja que ens van donar poc temps i m'hagués agradat fer-lo mes extens i millor.

Altres	<ol style="list-style-type: none"> 1. Que no sigui de un llibre llegit a classe, que pugui ser de qualsevol cosa relacionada amb la literatura. 2. En comptes de fer una presentació doncs fer un vídeo de el projecte i que el professor pugi corregir individualment. 3. Que també sigues sol, perquè si ho fas amb grup hi ha gent que treballa més hi ha gent que treballa menys. 4. ens podrien donar més idees a l'hora de treballar i de fer la presentació.
--------	---

Pregunta 8	Què et va aportar personalment la metodologia del Projecte Magrana?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)
Millora en l'organització personal	<ol style="list-style-type: none"> 1. la capacitat d'organització sense dependre del/a professor/a. 2. Saber organitzar-me millor i treballar millor en grup del que ho feia abans. 3. No res. Es un projecte com un altre però crec que puc afirmar que et dona un major control i llibertat creativa sobre el treball que altres projectes. Per això el considero millor. Et permet ser independent. 4. A saber organitzar-me i a <i>disfrutar</i> la lectura. 5. La disciplina es a dir que em vaig organitzar.
Gaudi de la literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sincerament no em pensava que de llegir un llibre com "l'Odissea" podia fer un treball que no fos avorrit i que m'ho passaria bé durant el procés. Així que em va sorprendre i em va ensenyar que hi ha cops que d'un llibre clàssic pots fer un gran projecte. 2. A part de moltíssims coneixements sobre el llibre de l'Odissea també em va ensenyar a pensar mes enllà del que diuen les pàgines del llibre. A buscar un tema i treure tot el profit dels personatges, paisatges i sentiments per fer un bon anàlisis. 3. interès sobre el llibre llegit i la mitologia. 4. A saber organitzar-me i a <i>disfrutar</i> la lectura.

	5. Un enteniment molt profund de l'història, vaig fer un trivial de l'Odissea i encara me'n recordo de la gran majoria de detalls i de trames de l'història
Augment de la creativitat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Em va fer ser creatiu, a més de ser crític amb el resultat (millorar cada cop per què el producte fos bo). 2. aprendre a crear i somiar.
Descoberta d'eines i habilitats	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaig poder descobrir noves eines i també mostrar el meu potencial. 2. Gràcies aquest projecte vaig aprendre com fer servir diferents programes que vaig utilitzar mentre feia el meu producte. 3. saber fer ús de la tecnologia. 4. Més experiència a l'hora d'editar coses. 5. Vaig millorar a nivell d'edició ja que vam fer un booktrailer. 6. Vaig aprendre fer noves tècniques digitals com per exemple: IA, Canva... 7. Descobrir noves habilitats
Cohesió amb els companys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Em va fer unir-me més amb la meua companya de grup, ja que al estar tantes hores juntes dins i fora de la escola vam poder compartir temps fent una cosa que ens agradava a les dues. També em va fer veure que la literatura tractada diferent no es tan avorrida i es pot fer més "guai". 2. Vaig passar-ho molt be amb el meu company encara que no ens vam organitzar be.
Millora d'aprenentatge	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personalment una millora d'aprenentatge ja que m'interessava més per els continguts. 2. informació que no sabia ja que vaig triar un tema que no sabia res. 3. Va ajudar-me a profunditzar més en el llibre de l'Odissea d'Homer

Pregunta 9	A classe, treballeu per l'ensenyament tradicional (classes més magistrals i examen final) i a vegades, amplieu el contingut a partir d'un Projecte Magrana. Quina de les dues metodologies t'agrada més? Per què?
-------------------	--

CATEGORIZACIÓ	Respostes concretes (obertes)
Projecte Magrana	<p>1. Projecte Magrana, ja que apart de que es pot fer en grups, pots ser més creatiu i és més pràctic.</p> <p>2. Jo prefereixo ampliar en forma de projectes, perquè sinó es fa molt feixuc.</p> <p>3. La del projecte magrana, ja que és més lliure i pots treballar a partir de diferents metodologies.</p> <p>4. Projecte Magrana perquè trobo que el altre mètode és dependre d'un examen que només és memoritzar i memoritzar i et pots arribar a saturar i encara que no u trobo un mal mètode prefereixo l'altre.</p> <p>5. El projecte magrana, ja que es tracta d'una metodologia que funciona més amb treball autònom.</p> <p>6. És molt millor fer un projecte que no pas exàmens, ja que amb els examen, després de x temps ja no recordes res, en canvi amb un projecte es molt mes dinàmic.</p> <p>7. Em va agradar més el projecte magrana ja que és una nova forma d'aplicar el contingut.</p> <p>8. M'agrada molt més fer projecte, a mi sincerament l'ensenyament tradicional no m'agrada gens perquè no tothom és bo entenen tot i a l'hora de fer projectes pots donar visibilitat en la teva faceta que millor se't dongui o més t'agradi.</p> <p>9. El projecte Magrana perquè es molt entenedor i més fàcil que fer l'ensenyament tradicional que es avorrit.</p> <p>10. Jo trobo que utilitzar l'ensenyament tradicional és una cosa que s'està quedant obsoleta ja que en un examen realment no pots mostrar tot el què has après.</p> <p>11. la del Projecte Magrana. ja que quan les classes són més dinàmiques tens més ganes de treballar.</p> <p>12. La veritat es que la del treball perquè en un examen et jugues tota una nota en una hora i tots podem tenir un mal dia. En canvi el treball te'l vas preparant amb molts dies que això també t'ajuda a portar una bona organització.</p> <p>13. La metodologia que més m'atrau és la del projecte magrana ja que és més dinàmic i pots aprendre coses molt interessant, en canvi, l'ensenyament tradicional està més planejat i no és tan dinàmic.</p> <p>14. Crec que metodologies com la del projecte magrana fomenten més la creativitat i en ser llargues i tenir una continuïtat es més fàcil obtenir una bona nota, ja que en el cas dels exàmens si es té un mal</p>

	<p>dia o per qualsevol raó aquell dia l'examen no va bé, és una nota de pes que s'ha decidit en un dia, en canvi, en el projecte magrana tens l'oportunitat d'anar treballant més temps la nota i no es decideix tot de cop.</p> <p>15. La que m'atrau més es la del Projecte Magrana, perquè es més dinàmica i interactiva lo que fa tenir més interès sobre el tema, llibre...</p> <p>16. La del projecte m'agrana, és més divertit i a mi no se'm fa tant feixuc.</p> <p>17. El projecte magrana, ja que acabes aprenent més del tema ja que el passes a un camp que t'interessa. A part també pots millorar en un altre àmbit sense ni intentar-ho (edició de vídeo, treballar amb certes aplicacions,...). L'únic problema és que requereix més temps que una classe normal i que et fa falta certa informació de base per començar-lo.</p> <p>18. La del projecte magrana ja que sempre em ha agradat lo pràctic sobre lo teòric.</p> <p>19. Projecte magrana ja que sempre fer exàmens no es divertit ni entretingut i fer teoria es lo pitjor.</p> <p>20. El projecte magrana, perquè són activitats més didàctiques i la informació entra millor.</p> <p>21. Projecte Magrana, perquè és més lúdic i no <i>empollem</i>.</p> <p>22. Projecte Magrana, perquè per la meva opinió estudia molt i després fer-ho amb els exàmens no es un mètode per aprendre, ara si fas un treball potser aprens més del que estàs fent.</p> <p>23. Clarament la del projecte magrana ja que odio el sistema educatiu que s'emplea actualment ja que no aprenem res nomes empollem i escopim.</p> <p>24. ampliar el contingut amb el projecta magrana ja que és una nota més.</p> <p>25. Jo crec que m'agrada mes el de Projecte Magrana perquè no es fan exàmens.</p>
Ensenyament tradicional	1. classes més magistrals i examen final.

Combinat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Penso que lo més ideal es fer una combinació de les dues metodologies, d'aquesta manera podem combinar-les i extreure'n punts positius de les dues. A més a més, sempre s'ha de tenir una mínima base dels coneixements (classes metodologia tradicional) per poder realitzar un bon projecte magrana. 2. La veritat és que m'agraden les dos ja que en una podem ser més creatius alhora de treballar en el nostre propi projecte i en l'altre podem aprendre més coses ja que ja ens donen la informació explicada. 3. La veritat es que depèn de la teoria i el projecte podria escollir una o altre. Personalment penso que la millor manera de fer les classes és utilitzant les dues metodologies alhora tenint, per una banda, teoria i exàmens; que crec que van millor per assumir conceptes, i per l'altre els projectes; que són un canvi de ritme positiu pels alumnes. 4. Si haig de triar, doncs triaria el Projecte Magrana perquè no es fa tan pesat, però també entenc que hi hagi teoria i que s'hagi de fer un examen final dels conceptes adquirits a la classe. 5. En conclusió, el millor seria una combinació dels 2, primer una classe magistral i després un projecte magrana (més o menys extens segons el grau d'aprofundiment desitjat i el temps) per complementar i dominar més el tema. 6. Fer classes magistrals i després augmentar la nota amb el projecte estaria bé. 7. La del projecte magrana ja que és més dinàmic i m'agrada més, però considero que les dues són necessàries.
----------	---

Pregunta 10	T'agradaria que sempre féssiu servir la metodologia del Projecte Magrana?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)

<p>SÍ (24)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ojalá. 2. sí, però també va be combinar els dos mètodes. 3. Seria lo millor de mon, ja que es mes lleuger de portar i retens la informació per més temps. 4. Si però també no perquè a vegades també s'ha d'aprendre altres metodologies per treballar. 5. Personalment prefereixo fer servir sempre la metodologia del projecte magrana ja que trobo que aquesta metodologia dona molta més llibertat alhora de poder demostrar els coneixements.
<p>NO (11)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crec que la metodologia del projecte magrana està molt bé però no crec que pugui substituir la tradicional perquè considero que no s'aprèn tan i que pot no arribar a ser compatible amb alguns temes crec que el millor és anar intercalant els dos estils. 2. Jo crec que s'ha d'anar canviant les metodologies, no hauriem d'abusar de cap tipus de metodologies, variant diferents metodologies es com els alumnes a dia d'avui aprenen més, mínim jo he après més en classes diferents i amb un professor/a que proposi activitats diferents i classes amb activitats entre mig. 3. No perquè no crec que sigui tant efectiva per aprendre com la metodologia tradicional. 4. Tal i com he dit abans penso que també es necessari una base prèvia de teoria (classes metodologia tradicional). 5. No, m'agradaria anar variant. 6. La veritat és que potser en tots els projectes no, però que se'n fessin més com el Projecte Magrana sí. 7. Jo penso que ni un extrem ni l'altre perquè tot i que m'agradi molt la metodologia del projecte, si tot ho féssim d'aquesta manera ens acabaria avorrint la metodologia i no ho disfrutariem tant. 8. Crec que la metodologia del projecte magrana està molt bé però no crec que pugui substituir la tradicional perquè considero que no s'aprèn tan i que pot no arribar a ser compatible amb alguns temes crec que el millor és anar intercalant els dos estils. 9. sempre no, però si en els temes més avorrits ja que es farien distrets. 10. No, per el motiu que he dit a la pregunta anterior el millor seria una combinació dels 2. 11. No sempre, perquè acabaria cansant.

<p>Pregunta 11</p>	<p>Quan treballes amb la metodologia del Projecte Magrana aconsegueixes més bons resultats? Per què creus que pot ser?</p>
<p>CATEGORITZACIÓ</p>	<p>Respostes concretes (obertes)</p>
<p>SÍ (30)</p>	<p>1. La veritat que sí, perquè ser com repartir-m'ho, quina idea vull fer,...</p> <p>2. Sí, ja que m'agrada més la metodologia de treball, i per tant m'interesso i m'esforço més a que el resultat del treball finals quedi millor.</p> <p>3. Jo crec que sí, ja que al poder fer el tema que vulguis i com vulguis, t'assegures de que el que estàs fent t'agrada. Si t'agrada el que fas, el resultat sempre és millor.</p> <p>4. Sí, ja que es mes fàcil que un exàmens ja que no es memoritzar, es utilitzar els teus coneixements i aplicar-los a les dinàmiques.</p> <p>5. Sí, perquè se'm dona millor la pràctica que la teoria.</p> <p>6. Amb metodologies diferents aprenen més perquè el cap no es col·lapsa d'informació, i encara que sembli que no fem res o que sigui una tonteria ensenyar amb treballs es com els alumnes més disfrutem i més bons resultats aconseguim, o mínim això en la meva experiència.</p> <p>7. Sí, i crec que és perquè tinc més temps per fer el projecte que per fer un examen.</p> <p>8. Definitivament sí. Perquè com que he triat bàsicament el projecte que vull fer m'aplico al 100% en el projecte, ja que no és pesat i és més fàcil fer coses que t'agradin.</p> <p>9. Amb la metodologia del projecte magrana aconsegueixo més bons resultats perquè dedico aquest projecte amb coses que m'agraden i això fa que hi posi més dedicació.</p> <p>10. Si jo i gairebé tothom ja que ens interessem molt més per la matèria i tot i que el tema que fèiem potser a la gent no li era prou interessant de la manera en la qual ens arriba ens acabem interessant.</p>
<p>NO (3)</p>	<p>1. No, ja que no hi estic acostumat.</p> <p>2. Honestament, en el Projecte Magrana vaig treballar poc a classe i va causar que se'm tirés el temps a sobre pel que vaig fer un mal projecte final, en canvi, considero que sé estudiar amb facilitat i per això em van millor els exàmens, però crec que la mitjana de la classe si que serà més alta en Projecte Magrana perquè és una metodologia més divertida i amena.</p> <p>3. No ja que m'esforço igual en el projecta magrana que en altres treballs</p>

<p>Pregunta 12</p>	
---------------------------	--

	Veuries factible que sempre s'utilitzés la metodologia del Projecte Magrana?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)
SÍ (17)	<p>1. Jo creo que si ja que es una manera de potenciar les temes eines de coneixement.</p> <p>2. Sí, o si més no utilitzar més sovint aquesta metodologia.</p> <p>3. Si, a mi si però trobo que algun examen de tant en tant és important.</p> <p>4. sí, i molt, ja que si suspens l'examen, a part d'ajudar-te a aprovar, t'ajuda a poder entendre-ho i així no quedar-te sense informació d'allò en un futur.</p>
NO (17)	<p>1. No, penso que la millor opció es alternar classes teòriques i projecte magrana per tal d'aconseguir els millor resultats. 2. Jo crec que no sempre, però si que podrien augmentar el nombre de treballs d'aquest tipus. (50% classe teòrica, 50% projecte d'aquest estil).</p> <p>2. Malauradament no. Està molt bé fer el Projecte Magrana potser es podria fer més, però també s'han de fer exàmens. El que jo faria és fer un parell de Projectes Magranes que contessin com un examen i llavors al final fer un examen normal.</p> <p>3. No, perquè crec que tots els temes siguin compatibles amb aquesta metodologia de projecte.</p> <p>4. No, ja ho he explicat, és necessària la presència de classes magistrals i que s'ensenyi el tema amb el que has de treballar. A part que el magrana és poc eficient en alguns temes.</p> <p>5. No, perquè també hi ha d'haver-hi ensenyament tradicional</p>

Pregunta 13	Creus que amb la metodologia del Projecte Magrana aprens més? Per què?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)

SÍ (25)	<p>1. Si, perquè busques pel teu propi compte i jo crec que aprens més així.</p> <p>2. Si, ja que com he dit abans es més dinàmica i m'atrau més cap a l'assignatura.</p> <p>3. Si, ja que aprens fent coses que t'agraden. A més, al ser en format projecte és molt més dinàmic i lleuger.</p> <p>4. Com ja he dit aprens el mateix però la diferència és que la informació es queda molt més de temps en el cap ja que el teu cervell relaciona emocions amb moment i records.</p> <p>5. Pots aprendre més certament. El problema és que només profunditzes en un tema en concret. Per tant a nivell de curs, si només s'usessin projectes magrana, molts continguts no podrien ser estudiats pels alumnes per manca de temps. Almenys és el que crec. Per resoldre això es podria escurçar la durada dels projectes però es perdria una mica de la llibertat creativa al anar més apurat de temps.</p> <p>6. Definitivament sí. Perquè és com aprendre però cadascú a la manera que a ell li agrada o li sembla còmode. Llavors és un gran avantatge això d'aprendre mentre estàs fent una cosa que t'agrada.</p> <p>7. Encara penso que s'aprèn més amb el mètode tradicional, però és molt avorrit, en canvi, la metodologia del Projecte Magrana és millor i igualment també s'aprèn bastant per tant considero que en la relació diversió/aprenentatge el Projecte Magrana és molt millor. 8. Sí, perquè a la gent li agrada molt més té més ganes d'aprendre</p>
NO (7)	<p>1. Penso que no es que s'apregui més, sinó que s'aprèn d'una altre manera. Adquireixes un coneixement més autònom i creatiu que t'ajuda a veure la teoria des d'una altre perspectiva.</p> <p>2. No, ja que al final és el mateix.</p> <p>3. Crec que aprens mes la part pràctica però no massa de teoria, que també és important.</p> <p>4. no aprenc molt però em motiva una mica mes.</p> <p>5. no té perquè ja que buscara la mateixa informació per qualsevol altre treball.</p>

Pregunta 14	Què et faria augmentar l'interès i la motivació per l'assignatura de llengua i literatura catalana?
CATEGORITZACIÓ	Respostes concretes (obertes)

RES. (2)	1. No crec que hi hagi res que em pugui fer augmentar l'interès en l'assignatura perquè cadascú es troba més còmode amb "X" assignatures i suposo que català no em motiva perquè soc més de números.
Que les classes fossin més dinàmiques i pràctiques. (27)	<p>1. Que féssim més treballs i exercicis a classe que no pas exàmens, ja que al final el que importa és entendre la assignatura, no estudiar i <i>empollar</i> per un examen i vomitar-ho tot i després al següent dia ja no te'n recordes de res.</p> <p>2. Més llibres i més activitats.</p> <p>3. Em faria augmentar l'interès si es fessin més projectes, presentacions o alguna cosa així. O sigui alguna cosa més dinàmica i que t'involucri directament a l'estudiant.</p> <p>4. Fer les classes més dinàmiques i d'una manera col·laborativa (en grups)</p>
Més presència de l'actualitat. (1)	1. Jo crec que s'hauria de seguir parlant de la literatura i teatre dels segles passats, però també parlar de temes més actuals i fer més projectes.
Reducir la presència de la literatura a 4t d'ESO (2)	